

A Selection from Baba Farid's Punjabi Poetry

GREAT SUFI WISDOM BABA FARID

(Revised Edition: Dec. 2004)

**English Rendering and Explanation with
Original Punjabi Text**

Saeed Ahmad

MA Economics, MA Punjabi

**ADNAN BOOKS, STATIONERS
& COMPUTER ACCESSORIES**

Dubai Plaza, 6th Road Chowk, Rawalpindi, Pakistan

Ph # 051-4417813 Mobile Ph: 0300-5234006

www.sufiwisdom.org

e.m: info@sufiwisdom.org

Transliteration Guide

ا	a	ن	n
آ	aa	ں	N
اِ	e	اُڑ ٹُون	N*
ای	ee	ت	t
بھ	bh	ٹ	T
پھ	ph	و	d
تھ	th	ڈ	D
ٹھ	Th	ق	q
خ	kh	ڑ	R
کھ	Kh		

A truly great book should be read in youth, again in maturity and once more in old age, as a fine building should be seen by morning light, at noon and by moonlight.

Robertson Davies

One of the best Punjabi Internet sites:

www.apnaorg.com

ایہہ کتاب
 پنجابی زبان دے مہان سیوک
 نجم حسین سیّد جی دے ناں
 ☆☆☆☆

THANKS

I am thankful to the following friends, who willingly reviewed the book.

Col. Mohammad Ilyas	Maqsood Saqib
Mrs. Christine White (UK)	Prof. Sajjad Sheikh
Prof. Hasan Akhtar	Safir Rammah
Saeed Alrai	Zahid Masood

☆☆☆☆

Special thanks

to French Canadian Scholar

Ms Celine Chamberland who translated my book
 "Great Sufi Wisdom - Waris Shah" into French.

Many thanks to young Romanian Scholar

Miss Pauceanu Alexandrina - Maria

who has completed the tremendous job by translating
 four of my books "Great Sufi Wisdom of Baba Farid,
 Shah Hussain, Waris Shah & Mian Mohammad Bakhsh
 into the Romanian language. Two books have already
 been published by Emia, Deva, Romania.

Index انڈکس

9	rotee meree kaaTh dee	روٹی میری کاٹھ دی
10	rukhee sukhee khae ke	رکھی سکھی کھائے کے
12	Farida, galiyeyN chikaR	فریدہ گلیئیں چکو
13	Farida, galiyeyN chikaR	بھیجو گلی
14	chiNt khaTola, waan dukh	چنت کھٹولا، وان ڈکھ
15	birraah birraah aakhyey	برہا برہا آکھیے
17	Farida je jaan*aaN til thorRey	فریدہ جے جاناں تل تھورے
18	je jaanaaN laR chijnaa	جے جاناں لو مھجنا
18	mat hoNdee hoey ayaan*aa	مت ہوندی ہوئے آیا نا
19	srowar paNkhee hekRo	سرور پنکھی ہیکرو
21	Farida dukh sukh ik kar	فریدہ ڈکھ سکھ اک کر
22	aap saNwaareyN meyn mileyN	آپ سنواریں میں ملیں
23	Faridaa khaaliq khalq meyn	فریدہ خالق خلق میں
24	jaaeyN gaa aRyaa	فریدہ میں نوں منج کر
26	jaaN lab tey neyNh keyaa	جاں لب تے مہند کیا
27	jaaN kaNwaaree taaN chaao	جاں کنواری تاں چاؤ
29	chaar gaNwaariyaaN haND ke	چار گنوائیاں ہنڈ کے
30	meyN jaataa dukh mujh koon	میں جاتا ڈکھ مجھ کون
31	pass damaamey CHat sir	پاس دما سے چمت بر
32	Farida, saahib dee kar chaakree	فریدہ صاحب دی کر چاکری
33	Farida, kaaley meynNdey kapTey	فریدہ کالے مینڈے کپڑے
35	Farida, je tooN aqal lateef	فریدہ جے توں عقل لطیف
36	Farida dukhaaN seetee deeNh geyaa	فریدہ ڈکھاں سیتی دینہ گیا
37	Farida tan sukkaa pinjar theyaa	فریدہ تن سکا پنجر تھیا
38	kaaqa kuraNg DhaNDoliyaa	کاگا کرگم ڈھنڈولیا
39	hansaaN waikh taraNdiyaaN	ہنیاں ویکھ ترندیاں
40	Farida daryaway kaney bagla	فریدہ دریاوے کنے بگلا

42	Farida ratee rat na nikley	فریدا رتی رت نہ نکلے
43	Farida iknaaN aaTaa aglaa	فریدا اکناس آنا اگلا
44	Farida kanh masalla, soof gal	فریدا کنبہ مصلّا، صوف گل
46	Farida loRey dakh bajoRyaaN	فریدا لوڑے دا کھ بجوڑیاں
47	Farida baar paraaey beThna	فریدا بار پرائے بیٹھنا
48	Farida raateen waDeyaaN	فریدا راتیں وڈیاں
49	wekh Farida jo theyaa	دیکھ فریدا جو تھیا
49	nahaatee dhotee sanbhee	نہاتی دھوئی سنکھی
51	Farida jin loyen jag mohyaa	فریدا جن لوئن جگ موہیا
53	Farida akheeN wekh pateeniyaaN	فریدا اکھیں دیکھ پتھیاں
54	Farida jo teyN maaran mukiyaaN	فریدا جو تیں مارن ٹکیاں
56	jis dehaaRey dhan waree	جس دیہاڑے دھن وری
57	jiNd namaaN*ee kaDheyey	جند نمائی کڈھے
58	wekh Farida jo theyaa	دیکھ فریدا جو تھیا
59	Farida meyn bhulaawa pag daa	فریدا میں بھلاوا پگ دا
60	buDhaa hoyaa Sheikh Farid	بڈھا ہویا شیخ فرید
61	Farida so ee sarowar	فریدا سوئی سردور
62	Farida koThey maNDap	فریدا کوٹھے منڈپ
63	Farid khaak naa niNdiyey	فریدا خاک نہ بندھے
64	kook Farida kook	کوک فریدا کوک
65	hans udar kodhrey peyaa	ہنس اڈر کودھرے پیا
66	kujh naa bujhey	کچھ نہ بچھے
68	Farida iT sirhaaN*ey	فریدا اٹ سرہانے
69	Farida koThey maNDap	فریدا کوٹھے منڈپ
71	Farida tinhaaN mukh daraaN*ey	فریدا تہماں مکھ ڈراونے
72	Farida burey daa bhalaa kar	فریدا بُرے دا بھلا کر
73	sabar under saabree	صبر اندر صابری
74	kalar keeree chhapRee	کلر کیری چھپڑی
75	chal chal geyaaN paNkhiyaaN	چل چل گیاں پنکیاں

Baba Farid Jee

Sheikh Farid-ud-Din Masud Ganj-i-Shakar popularly known as **Baba Farid** was born in or around 1175 AD at Kothowal. **Baba Farid** developed his purified soul under his mother's care. (Just try to understand the case of **Baba Farid**, in order to understand the importance of a mother's role in the upbringing of her children). The child who was brought up in such a manner became one of the most famous saints in the world. After finishing his early education at his birthplace he was sent to Multan for further education. After that, he continued his education at Qandhar. **Baba Farid** later went to Delhi where he learnt about mystic knowledge from **Khawaja Bakhtiar kaki**. In Delhi he also met **Khawaja Moin ul Din Chishti** who bestowed upon him spiritual gifts and blessings. After that, **Baba Jee** went to Uch Sharif to perform his chillah. He also travelled widely across India, Central Asia and Iraq. He used to fast almost every day as a result of which he became very weak. **Amir Khurd** writes in his *Siyar ul Auliya* that when **Baba Farid Jee** was in such a weak condition he used to pick up a few pebbles and put them in his mouth. These pebbles turned into sugar. For that very reason he was named as **Ganj-i-Shakar**.

Sufis did not like public gatherings. They stayed away from them so that they could carry on their meditations without any disturbance. **Baba Farid** was in search of such a place so he came to **Ajudhan (Pak patan)** where almost all the people were infidels & did not believe in dervishes. He lived there as an ordinary person for thirty years without any worldly means till the day of his death. He died there on Saturday, the 5th Moharram, 664 (October 15, 1265).

According to the research of Mohammad Asif Khan there are 112 shaloks of Baba Farid Jee in The Guru Granth Sahib. Though total numbers of shaloks under the head of Baba Farid are 130 but 18 shaloks belong to other Gurus of the Sikh religion. I have just translated 55 shaloks. The main source of these shaloks, which I selected for my book, was the book

"Akhiyaa Baba Farid Ney" آکھیا بابا فرید نے

by M. Asif Khan. I also consulted books compiled by Dr. Faqir Mohammad Faqir, Prof. Hamidullah Hashmi, Jeshi Ram Mushtaq and Max Arthur Macauliffe. I tried to justify the translation in a very simple way according to my understanding. I assume responsibility for the contents of the book, particularly its shortcomings and omissions.

Permit me to quote here a few thoughts of other great Sufi poets who paid homage in a poetic form to Baba Farid Jee.

Waris Shah (1722 - 1798) rightly said about Baba Farid:

مودود دا لاڈلا پیر چشتی شکر گنج مسعود بھرپور ہے جی
خاندان وچ چشت دے کاملیت شہر فقر دا پتن معمور ہے جی
بائیاں قطباں دے وچ ہے پیر کامل جیس دی عاجزی زہد منظور ہے جی
شکر گنج نے آن مکان کیتا دُکھ درد پنجاب دا دور ہے جی

Great Punjabi Sufi poet Mian Mohammad Bakhsh (of Khari Sharif, Azad Kashmir) also said at the end of his famous Punjabi book "*Safar ul Ishaq*" (Journey of Love) or commonly known as "*Saif ul Malook*":

شاعر بہت پنجاب زمیں دے ہوئے دانش والے
 کافی باراں ماہ چہناں دے دوہڑے بیت اجالے
 ہکناں جوڑ کتاباں لکھیاں قصے ہور رسالے
 کدھر گئے اوہ سنگ محمد کر کے دیکھ سنبھالے
 اول شیخ فرید شکر گنج عارف اہل ولایت
 ہک ہک سخن زبان اوہدی دا رہبر راہ ہدایت

In end I would like to mention the following quotes,
 which inspired me to undertake this task.

"A man's feet should be planted in his country, but his eyes should survey the whole world." G. Santayana

"Language is the amber in which a thousand precious thoughts have been safely embedded and preserved."

Richard Trench

"We have not sent any messenger unless he was to explain to them in his folk's own language. God lets anyone He wishes go astray, and guides anyone He wishes. He is the Powerful, the Wise."

(4) Surah Ibrahim, Quran

My grandmother used to say this prayer very often;

یا اللہ! کل دا بھلا، کل دی خیر

"O God, bless the whole of humanity and bless the whole universe."

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

روٹی میری کاٹھ دی، لاون میری بھکھ
جہناں کھاہدی چوڑی گھنے سہن گے دُکھ

rotee merree kaaTh dee, laawaN merree bhukh,
jehnaaN khaahdee chopRee, ghaney sehN* ge dukh.*

کاٹھ: لکڑ wood لاون: سالن condiment

چوڑی: buttered گھنے: گہرے profound

**My bread is like wood and hunger is my condiment.
Those who eat buttered bread (rich meals) shall suffer
profound pains.**

*Buttered bread means dining tables laden with sumptuous
dishes. Modern science has also proved that 'buttered bread'
is not good for our health. As it causes many diseases.*

*One should eat simple food. All the great men of the world
led a very simple life and they encouraged others to follow in
their simple and humble path.*

ایس شعر وچ بابا فرید جی چوڑی روٹی دی نفی کر رئے نیں۔
اوہ ایس گل دی دس پا رئے نیں کہ چوڑی روٹی کھاؤن
والے ایس دنیا وچ آون دا اصل مقصد بھل جاندے نیں۔ دُنیا
وچ بندے دا آؤنا اک امتحان اے۔ اتھے آ کے دل لاون
والے یعنی چوڑیاں کھاؤن والے بندے آخر کار پچھتاؤندے
نیں۔ بابا فرید جی نے چوڑی روٹی توں مراد عیش و عشرت دی
زندگی نوں لیا اے۔

سانوں سب نوں ایس گل تے گوہ کرنا چاہی دا اے کہ
 لذات الدینا دے جال وچ پھنس کے اسیں بعد المرگ عذاب وچ
 نہ پھنس جائیے۔ مطلب ایہہ اے کہ دنیاوی لذتاں دا بھار
 جے کر ساڈی روح چکی پھرے تاں ایہہ ہمیش دکھی رہی۔

Most of the luxuries, and many of the so-called comforts of life, are not only not indispensable, but positive hindrances to the elevation of mankind. With respect to luxuries and comforts, the wisest have even lived a more simple and meagre life than the poor.

Henry David Thoreau

Simplicity is the nature of great souls. Anon.

☆☆ بابا فریدی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

رُکھی سُکھی کھاءِ کے ٹھنڈا پانی پی
 فریدا ویکھ پرائی چوڑی نہ ترساویں جی

***rukhee sukhee khae ke ThaNDaa paaN*ee pee,
 Farida! wekh paraee chopRee naa tarsaaveeN jee.***

رُکھی سُکھی: dry unbuttered پرائی: دوسرے دی other's

Eat dry unbuttered bread and drink cold water.

Farid, do not feel jealous by looking at others'

buttered bread.

ایہہ شعر وی پہلے شعر نال رلدا ملدا اے۔ بابا جی نے ایس

شعر وِچ ایہہ گل دسی اے کہ دوہے بندے دی چوڑی نوں
 دیکھ کے اپنے جی (دل) نوں نہ ترساؤ۔ بابا جی صبر دی
 تلقین کر رئے نیں۔ بندے دا کم اے کہ اوہ دو جیاں دیاں
 چوڑیاں (عماشیاں) ول دیکھ کے سرن بھجن دی بجائے اپنے
 کم ول دھیان رکھے۔

کار وِچ جاندا بندہ مجبور وِچ بیٹھے بندے نوں دیکھ کے نہ
 سڑے۔ تے موٹر سیکل اُتے جاون والا کار وِچ بیٹھے بندے
 نوں دیکھ کے نہ گڑھے۔ بائیسیکل اُتے جاندا بندہ موٹر سیکل
 والے نوں دیکھ کے نہ حسد کرے۔ انج ای پیدل ٹرن والا
 بندہ موٹر سیکل یا گڈی والیاں ول دیکھ کے غصہ کرن دی
 بجائے اوہناں لوکاں ول دیکھے جہناں دیاں لتاں ای نہیں۔ یا جو
 ٹولے، لنگڑے یا اپاچ نیں۔ تاں جے اوہ ایہناں سالم لتاں
 دے لئی رب دا شکر ادا کر سکے۔ مطلب اے کہسے ول دیکھن
 دی کیہ لوڑ اے؟ ایویں خامخاہ دی frustration - جے کر اپنی
 روح نوں سکھی رکھنا چاہوندے او تاں رُکھی سکھی کھاؤ تے جس
 حال وِچ وی رب رکھے راضی رہو۔

*Simplicity is the most difficult thing to secure in this world; it is the
 last limit of experience and the last effort of genius. George Sand
 He is richest who is content with the least, for content is the wealth
 of nature.*

Socrates (469 BC - 399 BC)

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

فرید اگلیئیں چکڑ، دُور گھر، نال پیارے عینہ
چلاں تاں بھجے کملی رہاں تاں ٹٹے عینہ

*Farida, galiyeyN chikaR, door ghar, naal piyaarey
neyNh, chalaanN taanN bhijey kamlee, rahaanN taanN
TuTey neyNh.*

گلیئیں: گلیاں وچ چکڑ mud بھجے: گلی ہووے
عینہ: پیار، عشق relationship کملی blanket

Streets are muddy (slippery), home is far away and deep is the relationship with the Beloved. If I walk, my blanket becomes drenched (wet) and if I don't go, the relationship breaks.

(This worldly life is an obstacle in the way of man's union with God.)

بابا جی فرماندے نیں کہ راہ وچ چکڑ اے۔ جہدے نال عشق
اے اوہدا گھر دُور اے۔ جے ٹراں تاں بارش وچ میری کملی
(شال یا چادر) بھجدی اے تے جے نہیں جاندا تاں رشتہ ٹٹدا
اے۔ مطلب اے پئی رتب دے نال سچا پیار لئی راہ وچ ڈھیر
ساریاں اوکڑاں (مشکلاں) نیں۔

☆☆☆☆

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

بھجو سجو کملی ، اللہ ورسو مینہ

جاء ملاں تہہاں سچناں، ٹوٹا ناہیں غینہ

*bhijho sijho kamlee, Allah warso meyNh, jaa milaaN
tinhaaN sajnaaN, TuTo naaheen neyNh*

بھجو: بھادیں رگلی ہو جاوے سجو: بھادیں بچھ جاوے

ورسو: بھادیں ورہ پوے غینہ: پیار، محبت

Let the blanket become soaked (wet). Let it rain. I must go to see my Beloved to save the relationship from being broken.

Baba Farid said, "Never give in, be a man of commitment."

Ed Cole rightly said, "Heroes are not the ones who never fail, but the ones who never give up."

بابا جی دا ایہہ شعر پچھلے شعر دا تسلسل اے۔

عشق صادق ہووے تاں فیر بندہ ایس گل دی پرواہ نہیں کردا
کہ بارش ہو رئی اے تے کملی بچ رئی اے یا راہ وچ چکرو
اے۔ سچا عاشق تاں ٹھل جاندا اے وانگ سوئی دے، ایہہ
سوچے بغیر کہ گھڑا کچا اے کہ پٹکا۔ بندے نوں کوئی مقصد
پاؤن لئی مشکلاں نوں ہس کے سہارنا چاہی دا اے۔ تے جگرا
وڈا رکھنا چاہی دا اے تے ٹارگٹ اُتے اکھ رکھنی چاہی دی اے

زندگی وچ کامیابی دا گر: میاں محمد بخش سرکار فرماندے ہن کہ
کنڈے سخت گلاباں والے دُوروں ویکھ نہ ڈریے
چوبھان جھلیے، رت چوایے، جھول پھلیں تَدھ بھریے

*kaNDey sakht gulaabaan waaley dooroN weykh naa
dariyey, chobhaan jhaliyey, rat chawaaiyey, jhol
phuleen tad bhariyey.*

Mian Mohammad Bakhsh said, "Do not watch the thorns of roses fearfully from afar. Unless you endure being pricked and left bleeding you cannot fill your pouch with flowers."

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

چنت کھٹولا، وان دُکھ، پرہا وچھاوان لیف
ایہہ ہمارا جیونا، توں صاحب سچے ویکھ

*chiNt khaTola, waan dukh, birhaa wachhawan leyf,
eyh hamaaraa jyoon*aa, tooN sahib sachchey weykh*

Anxiety is my cot. Pain is a rope (used to make a cot),
And separation is the quilt. This is our life we live, see
O Lord.

*According to Suifis, life in this world is a period of separation
from God, which is full of sorrow and pain.*

فکر ساڈی کھٹ اے۔ تے دُکھ کھٹ دا بان اے۔ پرہا
(فراق، ہجر) ساڈی تلائی اے۔ ایہہ ساڈا جیونا اے۔

اَوہ سچیا رَبا! ساڈے وَل اک نظر کرم دی کر۔

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

برہا برہا آکھیے، برہا توں سلطان

جیت تن برہوں نہ اُتجے سو تن جان مسان

*birraah birraah aakhyey, birraah tooN sultan,
jit tan birrhoN naa upajey, so tan jaan* masaan.*

برہا: دچھوڑا، جدائی فراق، بھر، تن: دیہ، پنڈا، جسم اُتجے: پیدا ہوئے

Keep committed, with the pangs of separation,
because separation is a king. Without this, man is like
a crematorium (a place where the dead are burnt).

*If the meaning of Birha is taken as Ishq then its
translation would be as follows: "O Love, you are the
king. Without Love the body is like a crematorium.*

ایس شعر وچ بابا فرید جی نے برہا (فراق) دی اہمیت نوں بیان

کیتا اے۔ بابا جی نے برہا نوں سلطان آکھیا اے۔ کیوں جے

کر بندے دے دل وچ بھر دا احساس نہ ہووے یا من وچ

کوئی آس نہ ہووے تاں بندے دا وجود مسان وانگ بے جان

بن جائدا اے۔

بابا جی فرماندے نیں کہ ادہ ای انسانی وجود حیات ہوندا اے

جو وصل و فراق دیاں لذتاں توں جاٹو اے۔ وصل و فراق دے

احساس توں بغیر انسانی وجود دی مثال انج ای اے جیویں

مسان۔

(مسان اوس تھاں نوں کہندے نیں جتھے ہندو مُردے ساڑدے نیں۔ انسانی جسم چوں روح دی اڈاری مگروں ایس بے جان بچے نوں کسے نہ کسے طرح ڈسپوز کرنا ہوندا اے۔ یہودی، عیسائی، مسلمان مردیاں نوں مٹی وچ دفناندے نیں۔ چد کہ ہندو مردیاں نوں ساڑدے نیں (مردیاں نوں چیمبر وچ ساڑ کے سواہ کرن دی روایت یورپ وچ وی عام ہوندی جا رہی اے)

Khawaja Ghulam Farid Mithankoti (1841-1901) says:

غینہ فرید فقر دی موڑی
 باجھ برہوں دے گل گل کوڑی

*neyNh Farid faqar dee mooRee
 baajh birhoN de kul gal kooRee*

غینہ: عشق موڑی: پونجی، سرمایا برہوں: ہجر، فراق کوڑی: جھوٹھ

Ishq (Love) is the wealth of saintliness. Without separation every thing is false.

Sufis believe that separation is a motivating force which keeps alive the hope to live, to fight and to survive.

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

فریدا جے جاناں تیل تھوڑے، سنبھل بک بھریں
جے جاناں شوہ ننڈھڑا، تھوڑا مان کریں

*Farida je jaan*aan til thorRey, sanbhal buk
bhareen, je jaan*aan shoh naNDRaa, thoRaa maan
kareen.*

تیل: جنس شوہ: محبوب، سائیں

ننڈھڑا: نکلی عمر دا، ننڈھا مان: فخر، تکبر

**Farid, if you know sesame seeds are little in quantity
then pick them up with care. You should be less proud
of your young Beloved if the relationship is not ripe.**

Baba Jee says, "You are given a very short space of time in
this world so use it wisely."

او فریدا! جے میں جاندا کہ ایس حیاتی دے دن تھوڑے نیں
تاں میں ایہناں نوں بڑی سوجھ بوجھ تے احتیاط نال گذاردا۔
فیر بابا جی کہندے نیں کہ جے میں جاندا کہ میرا مالک بے
پرواہ اے تے میرا اوہدے نال رشتہ کمزور اے تاں میں اپنے
تعلق تے گھٹ مان کردا۔

☆☆☆☆

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

جے جاناں لڑ چھجنا، پیڈھی پائیں گنڈھ

تیں جے وڈ میں نہ کو، سبھ جگ ڈٹھا ہنڈھ

*je jaanaaN laR chijnaa, peeDhee paaeen gaNDh, teyN
je waD na ko sabh jag DiThaa haNDh.*

چھجنا: چھوٹا پیڈھی: پکی تیں جے وڈ: تیرے جتا وڈا ہنڈھ: بڑبھر کے

**Had I known my grip would loose, I would have
tightened the knot. I have searched everywhere but
have found none greater than You.**

جے مینوں علم ہوندا کہ تیرے نال میرا رشتہ کمزور اے تاں

میں پکی گنڈھ (گرہ) پاؤندا۔ مطلب ایہہ اے پئی تیری یاد

توں کدے وی غافل نہ ہوندا۔ میں سارا جہان گھم بھر کے

دیکھ لیا اے۔ او رہا! تیرے توں وڈا ہور کوئی نہیں۔

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

مَت ہوندى ہوئے ایا نا تان ہوندے ہوئے نتانا

اَن ہوندے آپ ونڈائے، کوء ایسا بھگت سداے

*mat hoNdee hoey ayaan*aa, taan hoNdey hoey
nataaN*aa, unhoNdey aap waNDaey, ko eysaa
bhagat sadaaey.*

ایانا: بچہ، کم عقل تان: طاقت نانا: کمزور
ان ہندے: نہ ہندے ہوئے ونڈائے: تقسیم کرے

Although he possesses wisdom, he does not claim it. Similarly, although he is powerful, he behaves like a man without power. His own possessions are nil, but whenever he gets something, he distributes it. He is called a real saint.

At present we have a society based on having and owning. We need a society based around being and giving. Mike Scott

اوہ علم و عقل رکھدا اے پر دسدا نہیں کہ اوہ علم والا اے۔
طاقتور اے پر ظاہر کردا اے کہ اوہ کمزور اے۔ اوہدے
کول کچھ وی نہ ہووے پر فیر وی ونڈن وی خواہش رکھدا اے
ایہہ کوئی اللہ والا (بھگت، فقیر) ای ہو سکدا اے۔

بابا جی نے ایس شعر وچ فقر ویاں صفتاں بیان کیتیاں نیں۔

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

سرور پنکھی ہیکڑو، پھای وال پچاس
ایہہ تن لہریں گڈ تھیا، سچے تیری آس

*srowar paNkhee hekRo, phahiwal pachaas, eh tan
lehreeN gaD theyaa, sachey teyree aas.*

گڈ تھیا: (رل مل گیا) تن: body ہیکڑو: (ہک) one

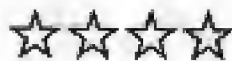
پھائی وال: hunters: پنکھی: bird سروؤر: tank سچے: God

This tank (world) has one bird (man) and there are fifty hunters (numerous temptations). The body is mingled with the waves of the sea (world or wordly wishes). Only trust in God can save man from being trapped.

Baba Farid jee says that you should control your wishes or they will ruin you.

خاہشاں دا کیہ اے ایہہ ٹسی چاہو تاں ہمالیہ دے پہاڑ توں
وی زیادہ اُچیاں کر کھو۔ پر حقی گل تاں ایہہ اے کہ
دنیا اک سمندر اے تے خاہشاں دے بھار نال بندہ بھیتی
ایہدے وچ غرق ہو جاندا اے۔ بندے دا کم اے کہ خاہشاں
دے دلدل چوں باہر نکل کے اوس رب سچے دے نال اپنی
جوت پیدا کرے جو حیاتی دیندا وی اے تے کھو وی لیندا اے

Some one rightly said, "Greed invariably grows, till even the mightiest fall. So curb greed and enjoy the serenity of simplicity".

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

فریدا دُکھ سُکھ اِک کر، دِل تھیں لاه وِکار
اللہ بھاوے سو بھلا، تاں لہی دربار

*Farida dukh sukh ik kar, dil theen lah wikaar, Allah
bhaway so bhala, taan labhee darbaar*

تھیں: تھوں، توں وِکار: پاپ، وِگاڑ لہی: ملے، لہے

Farid, treat pain and pleasure equally and purify your heart. (Be indifferent to pain and pleasure in order to purify your heart). Only the virtuous are liked by God and only they gain a place in the court of God.

ایس شعر وِچ بابا جی فرماندے نیں کہ دُکھ سُکھ نوں اِک سمجھ
تے دِل توں شکشے دا زنگ اتار، تے جیویں رت رکھے راضی
رہو۔ ایہدے وِچ ای نجات اے۔ بندے دا ایس گل تے پگ
ہونا چاہی دا اے کہ جو وی رت ساتھوں کروا رہیا اے اوہ
سب اوس دی رضا اے۔

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

آپ سنواریں میں ملیں، میں ملیاں سُکھ ہوئے
فریدا جے توں میرا ہو رہیں سبھ جگ تیرا ہوئے

*aap saNwaareyN meyN mileyN, meyN milyaaN sukh
hoey, Farida je tooN meyraa ho raheyN sabh jag
teyraa hoey.*

سنواریں: reform: سکھ: peace: جگ: whole world:
God says, "If you reform yourself, you will find Me.
He who finds Me, finds peace. If you submit to Me, the
whole world will submit to you."

بابا فرید جی فرماندے نہیں کہ اوہ بندے خدا دے جے توں
اپنے آپ نوں سنواریں یعنی اپنے نفس نوں قابو وچ رکھیں
تاں تینوں رب ملیں۔ تے رب دے ملن نال تینوں سکھ ملے
گا۔ جے اک واری تینوں رب دا وصل نصیب ہو گیا تاں فیر
سارا جگ تیرے قدماں وچ ڈھیر ہو ویسی۔
بلکھے شاہ کھندے نہیں:

منہ آئی بات نہ رہندی اے

جس پایا بھیت قلندر دا راہ کھوجیا اپنے اندر دا

سکھ واسی ہے اس مندر دا جتھے چڑھدی ہے نہ لہندی اے

منہ آئی بات نہ رہندی اے

Irresistible thoughts do not remain suppressed.

(Words that form on the lips do not remain suppressed).

He who discovers a saint's mystery actually carves the
passage within himself. He is a dweller of the temple of
peace where there are no ups and downs.

Irresistible thoughts do not remain suppressed.

عام طور تے قلندر رچھ نچاؤن والے نوں کہندے نیں۔ پر
 صوفی دی نظر وچ قلندر دا مطلب اپنے نفس دے رچھ نوں
 تکمیل پاؤن والا یا اپنے نفس نوں نچاؤن والا اے۔ تماشا
 دکھاؤن والا قلندر رچھ نوں نچاؤندا اے تے صوفی اپنے
 نفس نوں۔

What is yours is mine, and all mine is yours. Plautus

☆☆ بابا فرید جی گنجِ شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

فریدا خالق خلق میں، خلق وّسے ربّ مانہ
 مندا کس نوں آکھیے، جاں تِس بن کوئی ناہ

*Faridaa khaaliq khalq meyn, khalq wasey Rab
 maaNh, maNdaa kis noon aakhyey, jaan tis bin koe
 naaNh.*

خلق: creation مخلوق خدا وّسے dwells: مندا bad

Farid, the Creator lives in the creation and the
 creation dwells in the Creator. Since You are the
 essence of all Creation, therefore, none should be
 condemned.

اے فرید! خالق اپنی پیدا کردا مخلوق وچ وّسدا اے تے مخلوق
 ربّ وچ وّسدی اے۔ تے جے کر ایہ صورتِ حال ہووے
 تاں فیر اسیں کس نوں برا آکھیے کیوں جے ہر ہر وچ رب

ای وَسدا اے۔ اللہ والے ایسے کر کے کہندے نیں کہ دشمن
نوں وی بُرا مَت آکھو کیوں جے اوہ وی تاں رُب دا ای پیدا
کردا اے۔

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

فریدا میں نوں مُنْج کر، نکلی کر کے گُٹ

بھرے خزانے رُب دے، جو بھاوے سو لُٹ

*Farida meyN noon muNj kar, nikki kar ke kuT, bharey
khazane Rabb de jo bhaway so luT.*

مُنْج کر: چنگی طرح گُٹ نکلی: چھوٹی بھاوے: چاہے

**Farid, crush your ego, cut it into pieces and only then
can you have access to the treasures of God (Rab).**

(Here Rab means He Who nourishes all creatures).

اے فریدا! 'میں' نوں منج دی طرح کر کے گُٹ۔ تے اپنے

اندروں غرور تے تکبر نوں مُکا کے عاجزی تے انکساری والی راہ

بھڑو۔ ایہدے نال تینوں اطمینانِ قلبِ ملیں۔ دُنیا وِج سب

توں وڈی دولت اطمینانِ قلب دی اے۔

*The true value of a human being can be found in the degree
to which he has attained liberation from the self.*

- Albert Einstein (1879-1955)

"Ego: The fallacy whereby a goose thinks he's a swan"

میاں محمد بخشؒ کہندے ہیں:

اُچا ناں رکھایا جس نے چلھے دے وِچ سڑیا
نیواں ہو کے لنگھ محمدؒ لنگھ جائیں گا اڑیا

*uchaa naaN rakhaayaa jis ney chullhey de wich
saRyaa, neevaaN ho ke laNgh Mohammad, laNgh
jaaeyN gaa aRyaa.*

Mian Mohammad Bakhsh said, "Whoever calls himself Uchaa (high, pincer) burns in the fire. O my dear Mohammad! Be humble and low so that you may pass through easily."

خواجہ غلام فریدؒ ٹھن کوئیؒ فرماندے ہیں:

زیر بن، زبر نہ بن

کتے پیش نہ آوی

zeyr baN zabar na baN*, kitey peysh naa aavee*
Be humble and be not arrogant, lest you should be punished.

Bulleh Shah rightly said:

چل بُکھیا اوتھے چلے جتھے ہوں سارے اُنھے
نہ کوئی ساڈی ذات پچھانے، نہ کوئی سانوں منے

O Bulleh Shah! Let us go to the land of the blind where no one could recognize or honour us.

Thomas Gray said, "The paths of glory lead but to the grave."

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

فریدا جاں لب تاں نیہنہ کیا، لب تاں گوڑا عینہ
کچر جھٹ لنگھایے، چھپر تے مینہ

Farida jaan lub taan neyNh keyaa, lub taan kooRaa
nehNh, kichar jhaT laNghaayey, chappar tuTey meyNh

کچر: کد تک how long عینہ: عشق Love or attachment
جھٹ: وقت، کچھ چر لب: طمع، لالچ greed تے: شکستہ

Farid, if love is born of greed then call it lust (false love). How long can one stand under a broken hut (leaking roof) during a rain storm?
(Love born out of greed is not enduring).

بابا جی فرماندے نیں کہ سچا عشق اوہ ہوندا اے جہدے وچ
لالچ نہ ہووے۔ لالچ بھریا عشق سچا عشق نہیں ہوندا سگوں ایہہ
تاں گوڑا عشق ہوندا اے۔ ایہدی مثال انج ای جیویں کوئی بندہ
ورہدے مینہ وچ لٹے چھپر تھلے کھڑا ہووے۔ تے ٹٹھا چھپر
کنا چر اوہنوں بارش توں بچا سکدا اے۔

"Cruelty, false love, greed and anger are four streams of fire. Those who fall into them are burnt, O Nanak. Only those are saved who cling to His feet." - Guru Nanak

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

جاں کنواری تاں چاؤ، وواہی تاں ما ملے
فریدا ایہو پچھو تاؤ، وّت کنواری نہ تھئے

*jaaN kaNwaaree taaN chao, wiwaahee taaN maamley,
Farida eyho pichho taao, wat kaNwaaree na theey.*

وواہی: ویاہی ما ملے: مسائل پچھو: بعد وچ تاؤ: تپ، حسرت

پچھو تاؤ (پچھتاؤ) وّت: مُر یا دوبارہ تھئے: ہو سکے

When she was a virgin (unmarried) she longed for marriage. But, when she got married and faced the problems of married life, she regretted that she could not revert to her blissful days of being single.

Baba Farid says that what is done cannot be undone, so think ahead.

(Actually, it was the soul who was single (unmarried) and free and it was not put in the body or it was not married (mixed) with the matter. It had no troubles but after marrying with the body or meeting with the matter, its problems started and it began to regret as she could not revert to being single as before and she could not restore her previous life style).

چدوں میں کنواری سی تاں ایہہ چاء (شوق) سی کہ ویاہ ہو جائے۔ پر جس ویلے ویاہی گئی تاں ویاہ زرا پھاہ بن کے سامنے آیا تاں فیر پچھتائی کہ مُر کنواری ہو جاواں۔ پر افسوس کہ

بندا اپنے ماضی نوں واپس نہیں پرتا سکدا ۔
 بابا جی نے ایس شعر وچ انسانی روح وی اوس کیفیت نوں
 بیان کیتا اے جو وصل تے فراق یاروں ہوندی اے۔
 ایس شعر توں اک ہور گل وی سمجھی جاسکدی اے کہ بندہ
 کسے حال وچ تھس نہیں۔
 بقول فیض احمد فیض مرحوم دے:

Faiz Ahmad Faiz (1914-1984) said;

وچ ہڈاں دے کلہے جان میری
 جیویں پہاھی وچ کونج کرلاؤندی اے۔

And Mian Mohammad Bakhsh (1830-1904) said:

آئی جان شکنجے اندر جیویں ویلن وچ گنا
 رَوہ نُوں کہہ ہُن رہ محمدؐ جے رَہوے تے منا

*aaee jaan shaNjey aNdar jiyoon weylan wich
 gannaa, roh noon keh huN* reh Mohammad, je
 rahvey te mannaa.*

Life is trapped in agonies like sugarcane in the
 crushing roller.

O Mohammad (Bakhsh)! In this condition it is
 impossible for the juice (soul) to be withheld.

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

چار گوائیاں ہنڈھ کے، چار گوائیاں سم
لیکھا رب منگیسیا، توں آیوں کیہڑے کم

*chaar gawaayaaN haND ke, chaar gawaayaaN sam,
lekhaa Rab maNgeysiyaa, toon aayon kehRey kam*

گوائیاں : ضائع کیں سم: سوں کے
لیکھا: حساب کتاب منگیسیا: پہچھے گا

(In Punjab, a day is divided into eight parts, four during the day and four at night and each part is called "Pehr"). According to Baba Farid, four pehr (parts) are wasted in worldly deeds and four in sleeping. You will be answerable to God for your divine mission in the world.

Or One half of life is wasted in wordly affairs and the other half is wasted (spent) while sleeping. You will be answerable to God for the divine mission in this world.

Baba Jee says that you will be answerable to God for the time spent in this world. He who performs good deeds utilises God's gift of time wisely. On the other hand, the one who fails to do so wastes his life.

دن دے اٹھ پہر ہوندے نیں۔ (اک پہر تن گھنٹے دا)۔ بابا
جی کہندے نیں کہ چار پہر دنیا دے فضول کماں کاجاں وچ
کھڑا چھڈے نیں۔ تے باقی دے چار پہر سوں کے کھڑچ

گئے نی۔ تے ہن رَہ تینڈے توں پچھسی کہ اوہ مورکھا! تینوں
دنیا تے گھلیا کاہدے لئی سی تے توں اوتھے جا کے کردا کیہ
رہیا ایں۔

بابا جی کہندے نیں کہ انسان ایویں اپنا قیمتی وقت غفلت وِچ
ضائع کر دیندا اے۔ جد کہ اوہنوں ایس گل دا علم ہونا چاہی
دا اے کہ گیا وقت مُڑ ہتھ نہیں آؤندا۔

☆☆ بابا فرید جی گنج، شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

فریدا میں جاتا دُکھ مجھ کوں دُکھ سبھا ایہہ جگ
اُچے چڑھ کے ویکھیا، تاں گھر گھر ایہا اگ

*Farida meyn jaataa dukh mujh koon, dukh sabha
eyh jag, uchey chaRh ke weykhyaa, taan ghar ghar
eyhaa ag.*

جانیا: کجھیا مجھ کوں: مینوں اُچے: بالغ نظری

**Farid, I thought that I alone was grief stricken;
whereas when I was awakened I found that none was
without grief.**

فریدا! میرا خیال سی کہ دُکھاں نے زرا مینوں ای گھیرے وِچ
لیا ہویا اے زرا میری ای جان سولی اُتے تنگی ہوئی اے پر
جس ویلے میں اپنی ذات دا خول بھن (توڑ) کے دوجیاں ول

ویکھیا تاں کوئی وی جیوندا جی دکھاں دے بغیر نہ دیا۔ دکھاں
دی اگ تاں ہر گھر وچ بھج رہی اے۔

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

پاس دَمَے، چھت سر، بھیری سڈو رڈ
جا سُتے جیران وچ تھئے ایتماں گڈ

*paas damaamey, chat sir, bheyree saDo raD, ja sutey
jeeraan wich theyey eytmaan guD.*

دَمَے: نقارے بھیری: توتی سڈو: سد، بول رڈ: قصیدہ گو

جیران: قبرستان ایتماں: یتیمیاں گڈ تھئے: رُل گئے

**Those, who were proud of their pomp and show, with
people praising them, now lie in their graves like
orphans.**

Baba Farid criticised proud and influential people who regard
themselves as superior to others.

بڑی شان و شوکت، لیموزین گڈیاں، سلیوٹ تے سلامیاں،
طوطنیاں واجے، گٹے گٹے دھس جاوَن والے قالین، چاروں پاسے
خوشامدیاں تے چاپلوسیاں دی فوج، خوشبوآں تے مہکاں، موجاں
ای موجاں (شباب، شراب، کباب)؟ فیر؟ فیر؟

پر فیر اک دم کیہ ہویا؟

بس فیر کیہ، گھنٹی (ٹکلی) وچ گئی، مَن مَن مَن.....

چھٹی دا ویلا ہو گیا، وڈے مامے چیک ماری، نکا ماما رو پیا۔
 موت نے آ کے سارے ڈرامے دا end کر دتا۔ ہُن ایہہ ای
 اچیاں شان و شوکتاں والے قبراں وچ پیماں تے لاوارثاں
 وانگوں پئے نیں۔ اک وقت آؤسی جدوں ایہناں دا ناں نشاں
 تک نہ رہسی، پر حساب دینا پوے گا۔ رہے ناں رب دا

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

فریدا صاحب دی کر چاکری دل دی لاہ بھرانڈ
 درویشاں نوں لوڑیے، رُکھاں دی جیرانڈ

*Farida Sahib dee kar chaakaree, dil dee laah bhraaNd,
 darveshaaN noon loRyey, rukhaaN dee jeeraaNd.*

چاکری: نوکری service بھرانڈ: بھرم، بھرانٹ

رکھاں: درختاں trees جیرانڈ: استقامت، جگرا، حوصلہ patience

**Farid, be servile to your Lord. Get rid of your illusions.
 The saints need the patience of trees.**

Trees are cut, put on the fire but they do not agitate.

Trees endure all sorts of hardships caused by weather calmly and silently, without complaining. Trees also provide shelter in torrential rain storms and scorching heat.

Hal Borland's two quotes:

Knowing trees, I understand the meaning of patience.

If you would know strength and patience, welcome the company of trees.

صاحب دی سیوا (خدمت) انج کر کہ سارے شک شبے دُور ہو
 جاون، صاحب دی سیوا توں مراد رب دی مخلوق نال محبت
 اے۔ بابا جی درویشاں نوں رُکھاں (درختاں) توں سبق لین دا
 درس دے رہے نیں۔ رُکھ گرمی، سردی، ہنیری، طوفان جھکھڑ وچ
 کمال برداشت تے استقامت دا مظاہرہ کردے نیں۔ اک قدم
 وی اگے چکھے نہیں ہلدے۔ انج ای درویشاں نوں وی رُکھاں دی
 مثال اپنے مکھ رکھنی چاہی دی اے۔ تے استقامت توں کم لینا
 چاہی دا اے۔

The twin killers of success are impatience & greed. Rohn

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

فریدا کالے مینڈے کپڑے، کالا مینڈا ولس

گناہیں بھریا میں پھراں، لوک کہن درویش

*Farida kaaley meNDey kapRey, kaalaa meNDaa wais,
 gunaaheen bharyaa meyN phiraa, lok kehN*
 darwaish.*

مینڈے: میرے ولس: بھیس

Farid says that his dress is black and he admits that he is a sinful man (this indicates his humility) whereas people regard him as a saint.

Black clothes worn by saints are a symbol of humility and

unpretentious piety. Baba Farid has shown humility in these lines. He was in a state of self-denial.

صوفی اپنے نفس نوں مارن لئی کالا لباس پاؤندے سی۔ کالی لوئی
(کمبل یا کھلی) دا وی ایہہ ای مطلب اے۔ بابا جی کہندے نیں
کہ میرے کپڑے تے پہناوا وی کالے رنگ دا اے ایس
لئی لوکی مینوں درویش سمجھ رئے نیں۔ جد کہ میرا وجود گناہاں
نال بھریا ہو یا اے۔ ایس شعر وچ بابا جی اپنی عاجزی تے حلیمی
بارے دس پا رئے نیں۔

Kabir Das (1398 AD -1448 AD) said:

بُرا جو دیکھن میں چلا بُرا نہ ملیا کوئے
جو من کھوجا اپنا تو مجھ سے بُرا نہ کوئے (کبیر داس)

*buraa jo dekhān meyn chālā burā na milyā koey, jo man
khoja apna to mujh sey burā naa koey.*

**I set out to find an evildoer but could not find any.
When I peeped into my heart I found that none is
worse than me.**

*We are all full of weaknesses and errors; let us mutually
pardon each other our follies.* *Voltaire*

میاں محمد بخشؒ فرماندے نیں کہ

راتیں زاری کر کر روون، نیند اُکھیں دی دھوندے
فجرے اوگنہار کہاون، ہر تھیں نیویں ہوندے
میاں محمد بخشؒ ہوراں ایس شعر وچ اللہ والیاں دیاں صفتاں

بیان کیتیاں نیں کہ ایہہ راتاں نوں زار و قطار روندے نیں۔
 اکھیاں دی عیند نوں دھوندے نیں۔ پر وِن ویلے اپنے آپ تُوں
 گنہگار اُکھوندے نیں۔ تے اپنے آپ نوں باقی دے سب
 انساناں توں حقیر سمجھدے نیں۔ اللہ والیاں لئی عاجزی تے
 انکساری فرض اے۔ میاں صاحب ای فرماندے نیں کہ
 نیواں ہو کے لنگھ محمدؐ، لنگھ جائیں گا اڑیا

☆☆ بابا فریدی جی گنجِ شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

جے توں عقل لطیف، کالے لکھ نہ لکھ
 اپنے گریوان میں سر نیواں کر دیکھ

*je tooN aqal lateef kaaley likh naa leykh, apney
 grewaaN meyn sir neewaaN kar waikh.*

لیکھ: لکھت، قسمت گریوان: گریبان، گلے

**If you have a sense of wisdom, refrain from
 committing misdeeds (or do not comment on the
 faults of others). Look inwards and be watchful of
 your own mistakes.**

جے کر تیری سوچ گہری اے تے فیر بُرے کم (کرتوت)
 کر کے تُوں اپنے نامہء اعمال نوں کالا نہ کر۔ بندے دا کم
 اے کہ اوہ اپنے گریبان وِچ جھاتی پاوے تے سوچے کہ اوہ

ایس جہان وِچ آیا کھڑے کم سی تے اوہ کر کیہ رہیا اے۔

The great lover of wisdom (the vision of truth)

Socrates (469 BC - 399 BC) said, "Know thyself."

"Know the truth, never speak evil of any. Never quarrel with a fool or speak ill of others." Guru Nanak

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

فریدا دُکھاں سیتی دینہہ گیا، سولاں سیتی رات

کھڑا پکارے پاتنی، بیڑا کتر وات

*Farida dukhaan seetee deenH geyaa, soolaan seetee
raat, khaRaa pukaarey paatanee,
beyRaa kappar waat*

سیتی: پاروں، نال پاتنی: ملاح بیڑا: کشتی کتر: طوفان

Farid, you pass your day time in sorrows and your night on a bed of thorns. The boatman stands and shouts that the boat is in the whirlpool.

These lines of Baba Farid show the helplessness of man and the intensity of his grief.

پورا دن دُکھاں وِچ لگھ گیا تے رات کنڈیاں تے گذری۔

ملاح کھڑا پکار کری جا رہیا اے کہ خبردار! بیڑا بھنور (پھیر،

چکر) وِچ جے، ایہہ کسے ویلے وی دُب سکدا اے۔ کجھ

اہتمام کر لو۔ نیک اعمال کرو، نیک اعمال توں مراد دنیا وِچ

اپنے اعمال دا رُخ مخلوقِ خدا دی بھلیائی وِل کرو۔ کسے نال
زیادتی نہ کرو۔ ظلم دا ساتھ نہ دیو۔ دھونس دھاندلی توں بچو۔

☆☆ بابا فرید جی گنجِ شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

فریدا تَن سُکا پنجر تھیا، تلیاں کھوئِن کاگ
اَجے سُو رَب نہ بوہڑیو، ویکھ بندے دے بھاگ

*Farida tan sukaa, pinjar theyaa, talyaaN khoonDan
kaag, ajeey soo Rab naa bohReyo, waikh baNdey de
bhaag*

کاگ: کاں کھوئِن: نوچن بوہڑیو: پرتیو بھاگ: لیکھ، قسمت

Farid says that his body has turned into the state of a
skeleton and crows are pecking the soles of his feet
(as they thought that it was a dead body lying there).
Yet the Lord has not come to his rescue. What a fate!

اے فرید! حق دی تلاش تے عبادت پاروں بندے دا بدن سُک
کے پنجر تھی گیا اے تے کاں بندے نوں مُردہ سمجھ کے
اوپرے پیراں دیاں تلیاں وِچ ٹھونگے مار مار کے رہیا سہیا
گوشت وی نوچ نوچ کے کھا رہے نیں۔ اپنی ریاضت کرن
مگروں وی جے رَب دا دیدار نہ نصیب ہوئیو تاں ایہ بندے
دے بھاگ (نصیب) نیں۔

☆☆☆☆

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

کاگا کرُنگ وُھنڈولیا، سگلا کھایا ماس
ایہہ دو نیناں مَت چھوہیو، پر ویکھن کی آس

*kaagaa karuNg DhaNDolyaa, saglaa khaayaa maas,
eyh do neynaaN mat chohyo, pir waikhan kee aas*

کرنگ: پنجر skeleton سگلا: سارا whole ماس: گوشت flesh

O Crow! You have searched for every bit of flesh from my skeleton and have eaten it. Touch not these eyes; they hope to see the Beloved.

اے کاگا (او کاواں)! تُوں میرے بدن دا سارا
ماس (گوشت) کھرچ کھرچ کے کھا لیا اے تے
ایہہ ہُن پچھے بُرا ڈھانچہ ای رہ گیا اے۔ ہُن ویکھ
میں تیری مَت کرداں کہ میریاں ایہناں دو اکھیاں
تُوں نہ کھاویں کیوں جے مینوں ایہناں اکھیاں
راہیں پیا (محبوب) نوں ویکھن دی آس اے۔

☆☆☆☆

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

ہنساں ویکھ ترندیاں بگاں آیا چاؤ
ڈب موئے بگ پڑے، سرتل اُپر پاؤ

*hansaaN waikh taraNdiyaan baggaan aayaa chao,
Dub moey bug bupRey, sir tal upar pao*

Watching the swans swimming, the cranes became envious and attempted to swim. As a result they drowned in the pond. Their heads were down under the water and their feet were up.

Baba Farid criticised the mimicking act of cranes because they emulated the swans and lost their lives.

بابا جی کہندے نیں کہ ہنساں نوں تردیاں ویکھ کے بنگلیاں
نوں وی اوہناں وانگ ترن لگے پر انجان تے نا سمجھ بگے اپنی
جان گنوا بیٹھے۔ اوہناں دے سر تھلے تے پیر اُتاں نوں ہو
گئے۔ ایس اشلوک دا اک مطلب ایہ وی نکلدا اے کہ دنیا دار
بندے جے کر اللہ والیاں وانگ وحدت دے دریا وچ تاری
لاؤن تاں ڈب مردے نیں۔

اندر دے سڀ نوں کیلنا جان جوکھاں دا کم اے۔ ایہدے لئی
ڈاھڈی ریاضت دی لوڑ اے۔

Insist on yourself, never imitate. Emerson

Do not overrate what you have received, nor envy others. He who envies others does not obtain peace of mind.

Buddha (B.C. 568-488)

"No man ever reached to excellence in any one art or profession without having passed through the slow and painful process of study and preparation."

Horace (Ancient Roman Poet 65BC -8 BC)

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

فریدا دریاوے کنے بگلا، بیٹھا گیل کرے
کیل کریندے ہنچھ نوں، اچنتے باز پے

*Farida daryaway kaney bagla beyThaa kayl karey,
kayl kreyndey hanj noon achintey baaz paey*

کنے: کنڈے riverbank کیل: کلول کھیل playing

ہنچھ: بگلا crane اچنتے: اک دم at once or instantly

Farid, a crane was playing as usual on the riverbank.
The hawk (the angel of death) pounced upon the
playing crane instantly.

بابا جی فریدؒ ہواں نے ایس اشلوک وچ انسانی زندگی دی تلخ تے
اٹل حقیقت موت بارے منظر کشی کیتی اے۔ کہ بگلا دریا
دے دَندے کھیڈاں کھیڈ رہیا اے اوہنوں ایس گل دی خبر
نہیں کہ موت دا شکاری پرندہ باز اوہدی تاک وچ اے۔ باز
اوس انجان تے بے خبر بگے نوں منھاں سکنداں وچ چٹا مار کے

لے اڈا اے۔ آہ! بگ (بگلا) نوں کھیڈاں وِسر گھیاں
تے موت اپنی کھیڈ کھیڈ گئی۔

بابا فریدؒ آکھدے نیں کہ زندگی دے دھندیاں وِچ رُجھے ہوئے
اَلست مست بندے نوں وی موت دا فرشتہ شکرے دی شکل وِچ
آ کے اچانک شکار کر کے لے جاندا اے۔ باقی دے جی
ویکھدے ای رہ جاندا نہیں۔ کہ کیہ دا کیہ بن گیا۔ مُڑ
مُڑ کے یقین نہیں آؤندا۔ انج جاپدا اے کہ مویا ابا ایدھروں آ
جاسی، پر فیر وقت ای اوہناں دے پھٹ اُتے مرہم رکھدا اے
تے گھر دے چیاں نوں یقین آ جاندا اے کہ اگلے جہان وَل
اڈاری مارن والے واپس مُڑ (ہرت) کے نہیں آؤندے نیں۔

**Famous Punjabi poet from Lahore Madho Laal Hussain
Shah (1539-1599) said:**

ایہہ دُنیا دِن دو اے پیارے، ہر دم نال سمھال
کہے حسین فقیر سائیں دا، جھوٹھا سب بیوپار

*eh duniyaa din do ey piyaarey, har dam naal
samhaal, kahey Hussain faqir Saaeen da, jhooThaa
sab beyopaar.*

**The present life is just for two days (it means very
short), so remember the name of God. Hussain, the
faqir (saint) of God, says that all other trades of life
are false.**

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

فریدا رتی رت نہ نکلے، جے تن چیرے کوہ
جو تن رتے رب سیوں، تن تن رت نہ ہوہ

*Farida ratee rat na nikley, je tan cheerey koe, jo tan
ratey rab seyon, tin tan rat no hoe.*

رتی : a bit رت : خون blood رتے : لال، سرخ،

تن : اوہناں دے their تن : بدن body

Farid, if someone cuts my body, no drop of blood will
be shed. The bodies, which are reddened by God, have
no blood.

دنیا داراں دا خون ڈلھ ڈلھ (چوہ چوہ) پیندا اے۔ دو جے لفظاں
وچ ایہناں دا خون بولدا اے۔ عام طور تے دیکھن وچ آیا اے
کہ بوہتی رت والے (قربانی دے بکریاں وانگ پکے بندے)
آت والے ہوندے نیں۔ ات دا مطلب غصہ، ظلم، رعب، دبدبہ،
چودھر، لالچ، ہوس تے تکبر اے۔ جہناں نوں رنج کھا کھا کے
بھٹ چڑھی ہووے اوہ ظلم زیادتی توں باز نہیں آؤندے۔
رب دے نیک بندے انج دی ات (رت) توں پاک ہوندے
نیں تے اوہناں دے وجود چوں محبت، شفقت، صلح کھل، رحم،
اکساری تے عاجزی دی خشبو ڈلھ ڈلھ پیندی اے۔

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

فریدا اِکناں آٹا اگلا، اِکناں ناہیں لون
اگے گئے سَنجا پسن، چوٹاں کھاسی کون

Farida iknaaN aaTaa aglaa, iknaaN naaheeN loN, aggey
gaey saNjaapsan, chotaaN khaasi kaon*

اِکناں: کئی اک اگلا: چوکھا، زیادہ لون: سالن سَنجا پسن: جانن گے

Farid, some have sackfuls of flour and others do not even have condiment. When they go to the next world, they will face the punishment for the gross injustices committed in this world.

In these lines, Baba Farid is protesting against the unjust distribution of wealth, which makes some people extremely rich and others extremely poor. It is absurd and disgraceful for some people to live magnificently and luxuriously when so many are hungry.

اک اوہ نہیں جہناں کول رِزق دی فراوانی اے۔ اک اوہ نہیں
جہناں کول روٹی نال لا کے کھاؤن لئی لون (نمک) وی نہیں
ایہہ تاں اگلے جہان جا کے ای پتا لکسی کہ پھینٹی کناں نوں
چڑھدی اے۔ رَجیاں نوں یا بھکھیاں نوں۔

جہناں لوکاں نے اپنے اندر ہوس پالی، دولت دے انبار لائے،
کسے دا حق ماریا اوہناں لئی کرڑا عذاب ہوئی۔

بابا جی نانک فرما گئے نیں

حق پرایا نانکا، اُس سُر، اُس گائے

گُر پیر حاماں تاں بھرے، جاں مردار نہ کھائے

haq paraayaa naankaa, us soor us gaaey,

gur peer haamaaN taaN bharey jaaN murdar naa khaaey

کسے انسان دا حق مارنا مسلمان لئی انج حرام اے جیویں سور

کھانا، تے ہندو لئی انج اے جیویں گاں کھانا، رُب اوہدا ہتھ

پھڑے گا جو مردار یعنی حرام نہ کھائے۔ حلال گوشت یا

خوراک اوہ ہوندى اے جو رزقِ حلال نال خریدی جاوے۔ حرام

دی کمائی نال اکٹھی کیتی دولت نال خریدی ہر شے حرام اے۔

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

فرید کنھ مصلّا، صوف گل، دل کاتی، گُر وات

باہر دے چانتا، دل اندھیاری رات

Farida kanh masalla, soof gal, dil kaatee, guR waat,

baahir dissey chaananaa, dil aNdhyaaree raat

کنھ: کندھا shoulder صوف: اونی کپڑے rough dress

کاتی: چھری knife گُر وات: شیریں آواز sweet voice چانتا: روشنی

Farid says, if a man carries a prayer rug on his

shoulder, wears a rough dress (robe of saints),

carries a dagger in his heart but speaks sweetly, he is

a hypocrite (fraud) who appears to be luminous

(bright) but has darkness within.

ایس شعر وِچ بابا جیؔ نے منافقاں دا پول کھولیا اے، خاص کر اوہناں دا جو اُتوں میاں تسی تے وِچوں میاں کسبی نیں۔ ایہناں دے موڈھیاں اُتے مصلے نیں، ایہہ اپنے آپ نوں ایہہ شو کردے نیں کہ ایہہ اللہ دیاں برگزیدہ ہستیاں نیں ایس لئی ایہناں دا احترام کرو۔ ایہناں دے اگے جھکھو، ایہناں نوں چڑھاوے چڑھاؤ، اپنیاں ہیرا پھیریاں نوں جائز کرواؤ ایہناں نوں مال لا کے، تے ایہناں دے کولوں خوف کھا کے۔ ایہہ مذہب دے ناں تے بُرا روزی ای نہیں کماؤندے سگوں مذہب دے ناں تے لوکاں نوں بلیک میل وی کردے نیں۔ ایہناں دیاں شکلاں تے اکھاں چوں ہر ویلے قہر دے شعلے اُگل اُگل پیندے نیں۔ ایہناں نے درویشاں دے لبادے پائے نیں پر اندروں زہر، ہوس، نفرت دے بھرے ہوئے نیں۔ انج دیاں سوغاتاں بُرا ساڈے مذہب وِچ ای نہیں سگوں دُنیا دے ہر مذہب وِچ نیں

Bullhey Shah (1680-1758) said:

مُلاں تے مشالچی دوویں اِکو چت
لوکاں کر دے چاننا، آپ ہنیرے نِت

mullah te mashaalchi, doveyN ikko chit, lokaan kardey chaananaa, aap haneyrey nit.

Mullahs and torchbearers are alike, they give light to

others while they themselves remain in darkness.

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

فریدا لوڑے دا کھ بجوڑیاں، ککر بیجے جٹ

ہنڈھے اُن کتائیندا، پیدھا لوڑے پٹ

Farida loRey dakh bajoRyaan, kikaR beejeY jaT,
hanDhey unn kataiNdaa, pedhaa loRey pat

لوڑے: چاہوے، ڈھونڈے دا کھ: انگور بجوڑیاں: باجوڑ

ہنڈھے: لنگھے، گزرے کتائیندا: کتدا

Farid! The farmer (jat) wants to eat grapes but plants the *kikaR* (acacia tree). He spins wool but wishes to wear silk.

بابا جی آکھدے نیں کہ عمل بندہ ماڑے کرے تے منگے

تھاں جنت وچ۔ ایہہ نہیں ہوسکدا۔ بیوقوف جٹ ککر بیج

کے باجوڑی انگور نہیں حاصل کرسکدا۔ ککر نال

کنڈے لگدے نیں، اتھے کنڈیاں توں مراد بد

اعمالیاں نیں، انج ای جو جٹ اُن کتدا اے پر اوہ

ریشم دی خواہش کردا اے۔ اوہنوں ایس گل توں

انجان اے کہ کدی اُن وی رشم بنی اے۔

فیض احمد فیض (1914-1984) ہوراں اک پنجابی نظم وچ انج آکھیا اے۔

تھوہر گڈ کے پھل گلاب منگو
اک چو کے شہد شراب منگو
کنڈے آپ کھلار کے راہ اندر
پیراں ہٹھ مخمل کنخواب منگو

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

فریدا بار پرائے بیٹھنا، سائیں مجھے نہ دیہ
جے توں ایویں رکھی، جیو ساریوں لیہ

*Farida baar paraaey beThnaa, saaeen mujhey naa
deyh, jey tooN eeveyN rakhsee, jiyoo sareeroN leyh*

بار: دروازہ door پرائے : of others جیو: life

ساریوں: from body لیہ: take, remove

Farid does not want to be a needy person in front of someone else's door. He would rather wish that his life would be taken away from his body than to suffer this humiliating life.

Baba Farid says that one should not expect anything from any one else except God. Real Sufis always avoided the association with the establishment of their time.

اے رہا! مینوں کسے ہور دے دے تے پٹھن دی محتاجی نہ دے
کیوں جے میں تیرے سوا ہور کسے دی غلامی قبول نہیں کر
سکا۔ تے جے انج ای رکھنا ای تاں بہتر اے میری جان

کڈھ لے۔ مینوں تیرے ہوا کسے ہوو دی محتاجی قبول نہیں۔

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

فریدا راتیں وڈیاں، دُھکھ دُھکھ اُٹھن پاس
دھرگ تہاں دا جیونا، چہناں وڈانی آس

*Farida raateen waDeyaan duhkh duhkh uThan paas,
dhirg tinhaan da jeyoonaa jehnaaN waDaanee aas.*

وڈیاں long دھرگ: لعنت curse

تہاں: their وڈانی: پرانی others

Farid, nights are long, my sides ache and ache. Cursed be those who depend on someone other than God.

اے فرید! راتاں وڈیاں نیں پلسیٹے مار مار کے پاسے درد کرن
لگ پئے نیں۔ اوہ بندے جو پرانی آس تے جیوندے نیں
اوہناں دی زندگی وی کاہدی زندگی اے۔ بابا جی رب دی ذات
اُتے بھروسہ کرن دا درس دے رہے نیں۔

As Mian Mohammad Bakhsh rightly said:

بے شرمی دے حلوے نالوں، ساگ جہاں دا چنگا۔ میاں محمد بخش

be-sharmee de halway naaloN saag jamaaN da changa.

*Eating bitter and butterless saag (spinach type
vegetable) in one's own house is batter
than eating sweet (halva) in other's house*

"Safeguarding the rights of others is the most noble

and beautiful end of a human being." Kahlil Gibran

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

و یکھ فریدا جو تھا، شکر ہوئی وِس
سائیں باجھوں اپنے، ویدن کہیے کس

*wekh Farida jo theyaa shakar hoee vis, saaeen
baajhoN apney waidan kehyyey kis.*

شکر : sugar وِس : زہر poison
باجھوں : without ویدن : sorrows

Farid, look as what has happened, sugar has turned into poison. To whom shall I tell my sorrows except my friend (the Lord).

اے فرید! ویکھ کیہ دا کیہ بن گیا۔ شکر زہر بن گئی مطلب
ایہ کہ جوانی ویاں شیرینیاں (pleasures of youth) بڈھپے وِج
آ کے زہر (bitternesses of old age) بن گئیاں۔ تے ہن خدا
دے ہوا ہور کس نوں اپنے دکھڑے سنائیے۔

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

نہاتی دھوتی سنبھی، سستی آءِ نچند
فریدا رہی سو بیڑی ہنگ دی، گئی کتھوری گندھ

nahaatee dhottee sanbhee, sutee aa nachind, Farida
rahee soo beyRee hing dee, gae kahooree gandh

سنہی: بنی سنوری نچند: چتا دے بغیر، بے فکر fearless

بیڑی: لہڑی کتھوری: کستوری گندھ: خشبو

The bathed, washed and fragranced body is sleeping peacefully (without any fear). The body now emits the odour of *heeng* (bad smell) whereas the fragrance of musk (*kastoori*) has vanished.

Baba Farid Jee believes in the divine philosophy that good looks do not last long but that good deeds and piety last forever so one should focus on performing good deeds in this life.

روح دا رشتہ ٹٹن نال انسان جس ویلے مر جاندا اے تاں اوہدی
میت نوں نہوا، دھوا کے اوہدے تے چنگی طرح کافور مل کے
اوہنوں ہور کئی قسم دیاں خشبوآں لگا دتیاں جاندیاں نیں۔ تے
فیر انج جاپدا اے کہ میت بڑے ای سکون نال سستی پئی
اے۔ اک اکھان اے کہ مویا تے سٹا بندہ اک برابر ہوندا
اے۔ انج ای میت ول دیکھ کے انج جاپدا اے جیویں بندہ ہن
ای اٹھ کے بیہ جاوے گا۔ مُرد جس ویلے ایس میت نوں قبر
وچ اتاریا جاندا اے تاں کجھ چر گذرن مگروں خشبوآں اڈ پڑ
جاندیاں نیں تے چکھے پیگ جئی بدبو رہ جاندی اے۔ ایہہ تاں
اُتے پئی مناں دے حساب نال مٹی اوس بدبو نوں قابو وچ

رکھدی اے۔

ہندو مردے نوں لکڑی آگ بال کے ساڑ کے سواہ کر
دیندے نیں۔ نہ رہے بانس تے نہ وَجے وِجلی۔

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

فریداجن لوئن جگ موہیا، سے لوئن میں ڈٹھ
کجل رکھ نہ سہندیاں، سے پنکھی سوئے بہٹھ

*Farida jin loyen jag mohyaa, sey loyen meyn DiTh,
kajal rekh naa sehNdiyaan, sey paNkhee sooy
behiTh.*

captivated eyes لوئن جگ world موہیا

black powder used to decorate the eyes کجل saw ڈٹھ

sitting پنکھی line رکھ brood سوئے birds بہٹھ

Farid, I have seen those charming eyes which have
captivated the whole world. They could not suffer the
line of Kajal (soot) but now birds are brooding in the
sockets of those eyes.

Baba Farid had actually observed the skull of a
beautiful woman whose charming eyes had captivated
countless men and they were not enduring the
streaks of soot (kajal) but presently the sockets of
those eyes had become birds' nests.

Earthly beauty does not last long; therefore, one should not
be proud of it.

بابا جی کہندے ہیں اوہ اکھاں جہناں اپنی خوبصورتی پاروں جگ موہیا سی۔ ایہناں سوہنیاں اکھاں دی دُھم ہر پاسے سی۔ اوہ اکھیاں کجلے دی دھار دی نہیں سن سہندیاں پر اک وقت ایہہ وی آیا اے کہ اُج اوہ اکھاں کدھر گئیاں نہیں جہناں دے خالی کھولیاں (sockets) وِچ پرندے اپنی آہلنا بنائی بیٹھے ہیں۔

Mian Mohammad Bakhsh (1830-1904) rightly said:

مان نہ کیجیے رُوپ گھنے دا وارث کون حُسن دا
سدا نہ رہسن شاخاں ہریاں سدا نہ پھل چمن دا

*maan naa keejyey roop ghaney da, waaris kaon
husan da, sada naa rehsan shaakhaaN hariyaaN,
sadaa naa phul chaman daa.*

Don't be proud of beauty because none can preserve it. Branches cannot remain green nor flowers bloom in the garden forever.

لکھ ہزار بہار حُسن دی خا کو وِچ سمانی
لا پریت محمدؐ جس تھیں، جگ وِچ رہے کہانی

*lakh hazaar bahaar husan dee khako wich samaanee,
laa pareet Mohammad (Bakhsh), jis theen, jag wich
rahey kahaaN*ee.*

A million springs of beauty will dissolve into dust. O Mohammad (Bakhsh)! Love in such a manner that you are remembered for ever.

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

فریدا اکھیں ویکھ پتیاں، سُن سُن رینے گن
ساکھ پکندی آئی آ، ہور کریندی وَن

*Farida akheen wekh pateeniyaan sun sun reney kan,
saakh pkeNdee aae aa, hor kreNdee wan.*

پتیاں: کمزور ہو گئیاں رینے: بولے ہو گئے، ویران ہو گئے

پکندی: پک گئی وَن: شکل، رنگ ساکھ: فصل، شاخ، کھیتی

Farid, my eye sight has become dim and my ears have become deaf. The crop is ready and has changed its colour.

Baba Farid is explaining the final stage of man's life when death is fast approaching. Here the metaphor with regard to a crop is used to express the old age of man.

او فرید! زندگی دے تماشے ویکھ ویکھ کے اکھیاں کمزور ہو گئیاں
نیں۔ گن (ears) زمانے دا شور سُن سُن کے ڈورے (بہرے) ہو
گئے نیں۔ وجود دی فصل پک گئی اے۔ شکل ہور دی ہور ہو
گئی اے۔ بابا جی فرید دے ایس اشلوک وچ فانی وجود وچ
تبدیلیاں دی دس پائی گئی اے۔ بابا جی نے جسم دیاں باغ
بہاراں نوں خزاں وچ تبدیل ہون دا رکتا سوہنا نقشہ کھچیا اے۔

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

فریدا جو تیں مارن مکیاں، تہاں نہ ماریں گھم
اپنے گھر جائے، پیر تہاں دے چُم

*Farida jo teyN maaran mukiyaaN tinhaaN naa maareeN
ghum, apney ghar jayey peyr tinhaaN de chum.*

تیں: تینوں مکیاں: مئے تہاں: اوہناں گھم: پرت کے

**Farid, if they beat you with their fists, do not throw
blows in retaliation, but kiss their feet and return to
your home.**

اے فرید! جے تینوں اوہ مکیاں مارن تاں جواب وچ تُوں کتے گھم
کے گھسن نہ کڈھ ماریں۔ سگوں اپنے دل وچ گھسن مارن
والے دے پیر چُم کے اپنے گھر نوں جاویں۔ بابا جی کہندے
نیں کہ دوجیاں دیاں خطاواں تُوں معاف کر دینا چاہی دا
اے۔ تے برائی دا بدلہ بُرائی یا زیادتی دا بدلہ زیادتی راہیں نہیں
دینا چاہی دا۔ بابا جی تاں سگوں برائی دے بدلے وچ نیکی کرن
دا درس دے رہے نیں۔ بابا جی اوس مسیجائی نسخے توں وی اگے
دا اک نسخہ دس رہے نیں کہ چھوڑ مارن والے بندے دے

اگے زرا دوجی گلھ ای نہیں کرنی سگوں اوہدے پیر وی چُمنے
نیں۔ ایہہ عاجزی تے انکساری دی انتہا اے۔

Sufis' thoughts are very close to Buddha and Jesus Christ's philosophy. The Bible (the Christian Holy Book) teaches Christians to 'turn the other cheek' (if someone hits them on one side of the face), this is also symbolic of how to respond to the abusive or insulting words of others. If someone insults you, do not retaliate but turn the other cheek.

"Two wrongs do not make a right."

Sufis say not only to do this but also to kiss the feet of the beater.

Buddha (568-488 BC) says: "The man who foolishly does me wrong, I will return to him the protection of my most ungrudging love; and the more evil that comes from him, the more good he will receive from me."

Someone once asked me what I regarded as the three most important requirements for happiness. My answer was:

A sense that you have been honest with yourself and those around you; a sense that you have done the best you could both in your personal life and in your work; and the ability to love others. Anna Eleanor Roosevelt

پنجاب وچ کس قدر عظیم خیالاں والے صوفی بزرگ ہو
گذرے نہیں پر افسوس اے کہ پنجاب دے رہن والے
ایس گل توں بے خبر نہیں۔ کسے سچ ای آکھیا اے کہ
وے سسے بے خبرے! تیرا لٹیا شہر بھنّہجھور نی

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

جس دیہاڑے دھن وری، ساہے لئے لکھاء
ملک جو گنیں سُنیدا، منہ وکھا لے آء

*jis dehaaRey dhan waree, saahey laey likhaa. malik jo
kaneen suneyNdaa, moonh wakhaa ley aa.*

دھن وری : عورت دیا ہی گئی ساہے : سانس ملک : فرشتہ

Farid believes that when the marriage of body and soul took place, the number of breaths in every body's life was determined. The short earthly life is over and the angel of death has come to take away the soul.

Creation is a union of matter and soul. Death is a separation of the soul from the body.

بابا جی فرماندے ہیں کہ جس دن عورت (روح) دی سگائی ہوئی
سی اوسے روز رخصتی دا دن مٹھیا گیا مطلب ایہہ پئی کہ جس
دن روح نے انسانی جسم وچ ڈیرہ لایا اوسے دن ایس گل دا
فیصلہ وی ہو گیا کہ روح جسم توں کدوں وکھ کیتی جاسی۔
موت دا فرشتہ اوس مٹھے گئے دن آؤندا اے تے جسم دے نال
روح دے عارضی رشتے نوں وڈھ دیندا اے۔ تے روح عالم
ارواح ول اڈاری مار جاندی اے۔

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر ☆☆ 1175 A.D.-1265 A.D.

جندِ نمائی کڈھیے، ہڈاں گوں کڑکائے
ساہے لکھے نہ چلنی، جند و گوں سمجھائے

*jiNd namaaN*ee kaDheyey, haDaaN kooN kaRkaaey,
saahey likhey naa chalnee, jiNdoo kooN samjhaaey*

جند: روح، جان نمائی: عاجز، مسکین گوں: نوں

کڑکائے: توڑ کے ساہے: ساہ چلنی: ٹل سکا دے جند و: جان

At the time of birth the duration of life is fixed. When the angel of death comes to snatch the poor soul from the body, the soul should not unnecessarily protest or try to linger on.

Farid says that as soon as the soul is asked to leave the body it should submit to the will of God, which has fixed its stay in the body.

انسانی جسم چوں ہڈاں نوں کڑکا کڑکا کے جان کڈھی جاندی
اے۔ لکھے نوں کون ٹال سکدا اے۔ جے ساہ کسے دے لکھے
نیں اونے ای لینے نہیں نہ اک گھٹ تے نہ اک ودھ۔ ہر
ذی الروح نوں اک نہ اک دن موت دا ذائقہ چکھنا اے۔

Waris Shah (1722-1798) said:

موت جیہی نہ سخت اے کوئی چٹھی
اوتھے کسے دی ناہیوں نابری وے

maut jehee naa sakht ey koe chiThee, othey kisey dee

nahiyon naabree way.

Nothing is more cruel than the message (decree) of Death.

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

وکیہ فریدا جو تھیا، داڑھی ہوئی بھور

اگّا نیڑے آیا، چکھا رہیا دُور

*wekh Farida jo theyaa, daaRhee hoee bhoor, agga
neyRey aayaa, pichaa rehyaa door*

تھیا: ہویا بھور: بھوری، چٹی نیڑا: نزدیک

Look Farid, what has happened! My beard has become gray. The future (death) is near and the past (life) has remained behind.

(Old age indicates that death is near at hand.)

وکیہ فرید! کیہ دا کیہ بن گیا۔ تیری داڑھی چٹی تھی گئی اے۔

موت دا وقت (اگّا) نیڑے آ گیا اے تے گزریا جوانی دا

زمانہ (چکھا) چکھے رہ گیا اے۔ عام طور تے آخری عمرے

بندے دا دھیان ہر ویلے موت والے پاسے رہن لگ پیندا

اے۔ بڈھی عمرے لوکی عام طور تے بُرے کماں توں توبہ کر

لیندے نیں۔ انج وی جٹا کمزور تھی ویندا اے۔

داڑھی دا چٹا ہونا موت وی آمد بارے دس پاؤندا اے۔

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

فریدا میں بھلاوا پگ دا، مت میلی ہو جائے

گیہلا رُوح نہ جاندا، سر بھی مٹی کھائے

*Farida meyN bhulaawa pag daa mat meylee ho jaa,
geyhlaa rooh naa jaan*daa, sir bhee maTee khaa.*

بھلاوا: بھلیکھے وچ، بھلیا گیہلا: غافل

Farid, I feel concerned that my turban should not fall and become dirty with dust. My ignorant (careless) soul does not know that the dust will swallow even my head.

I illuded myself of having kept the turban on my head clean from dirt. I forgot that my very head would also be consumed by dirt one day. The metaphor of a clean turban is used here to signify that prestige and superiority over others does not constitute a better soul and that the common fate of death awaits all human beings. .

*Imperious Caesars dead and turned to clay.
Might stop a hole to keep the wind away.*

Shakespeare (1564-1616)

بابا جی کہندے ہیں کہ مینوں فکر سی کرتے میری پگ (دنیاوی شان و شوکت) میلی نہ ہو جاوے۔ جد کہ میری غافل روح ٹوں ایس گل دی خبر ای نہیں کہ ایہہ پگ جس سر اُتے دھری ہوئی اے اوہ سر دی اک دن مٹی نے کھا جانا اے۔

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

بڈھا ہویا شیخ فرید کمبن لگی دیہہ
جے سو ورھیاں، جیونا، بھی تن ہوسی کھیہہ

*buDhaa hoyaa Sheikh Farid, kamban lagee deyh, jey
so warhyaan jeyoon*aa bhee tan hosi kheh*

دیہہ : بدن بھی: فیروی، یقیناً ہوسی: ہوئے گا کھیہہ: مٹی
Sheikh Farid has become old and his body has started
to shake. Even if you live for a hundred years, your
body will ultimately become dust.

بابا جی بڈھے تھی گئے تے جٹا (بدن) کمزوری پاروں کمبن
لگ پیا۔ کہن لگے کہ بندہ بھاویں سو سال وی زندہ رہ لوے
ایہدے نال کیہ فرق پیندا اے۔ آخر اک دن بندے نے
مٹی دے نال مٹی ای ہونا اے۔
آہ! مٹی نہ پھروں جو گیا، نہیں لبھنا لعل گواچا۔

Shelley (1792-1822) said:

First our pleasures die and then,
Our hopes and then our fears and when,
These are dead, the debt is due.
Dust claims dust and we die too.

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

فریدا سوئی سروور ڈھونڈ لے، جتھے لہے و تھ
چھپر ڈھونڈیں کیا ہوئے، چکڑ ڈبے ہتھ

*Farida soee sarowar DhoonD ley, jithey labhey wath,
chhapar dhoonDeyN kiya hoey, chikaR Dubey hath*

سروور: صاف پانی، چشمہ جتھے: جس جگہ توں لہے: ملے
و تھ: موتی، کم دی شے چھپر: جوہر چکڑ: گارا، کھوبا

Farid, find a tank of clean water (Murshid) from
where you could find something (wealth or pearls of
belief). It is pointless looking in a pond where your
hands will become muddy.

فریدا ایہو جیہا تالاب ڈھونڈ دتھوں تینوں موتی لہن، چھپر
ڈھونڈن نال کیہ لہسی، ہتھ چکڑ گارے نال لیڑ جاسن، مطلب

اے کہ جیہا مرشد تلاش کر جو سچا تے کھرا (transparent)

ہوئے۔ آج کل دولت تے حُسن دی ہوس رکھن والے جعلی

پیراں فقیراں دی بھرمار اے، ہوس پرست پیراں چھپر وانگ

نیں جھدے چوں بدبو دے بھیکے اٹھدے نیں۔ ایہو جے

ڈرامے بازوں کولوں بچ۔ اللہ والیاں دی پہلی پہچان اوہناں دا

کردار، دوجی پہچان اکھ وچ حیا، تے تہی پہچان دل وچ درد اے

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

فریدا کوٹھے منڈپ ماڑیاں، ایت نہ لائیں چت
مٹی پئے اتولویں، کوئی نہ ہوسی مت

*Farida koThey maNDap maaRiyaan, eyt naa laaeen
chit, miTTEE paey atolveen koe naa hosee mit*

کوٹھے منڈپ ماڑیاں: بڑی بڑی عالیشان عمارتاں تے محل
اتولویں: بے حساب مت: متر، تھن

Farid, do not be enticed by the material things (large houses and palaces) of this world because they will not rescue you from the heavy weight of grave dust. (Farid, do not set your heart on the large houses and villas. When immeasurable dust will fall on you then nothing (none) will be with you.)

اے فرید! عالیشان مکاناں تے محلاں وچ دل نہ لائیں۔ جدوں
توں مرسیں تاں تیرے اُتے بے حساب مٹی پوے گی، تیرے یار
دوست، رشتہ دار تیرے کسے کم نہ آون گے۔ توں اپنے اعمال
دا آپ خود حساب دینا اے۔ تیرا کسے ہتھ نہیں پھڑتا، تے نہ
کسے دوجے دیاں نیکیاں تیرے کھاتے وچ جمع ہون۔

☆☆☆☆

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

فریدَا خَاک نہ رِندِیے خَاکو جِیڈ نہ کوءِ
جیونڈیاں پیراں تلے، مویاں اُپر ہوئے

*Farid khaak naa niNdiyey khaako jeyD naa ko,
jiyooNdiyaan peyraaN taley, moyaaN upar ho*

رِندِیے بُرا آکھے خَاکو: مٹی، دھرتی جیڈ: جیہا

جیونڈیاں: جیونڈے جی تلے: پٹھ، تھلے مویاں: مرن دے بعد

Farid, do not revile the dust. Nothing is equal to it.

When we are alive it is under our feet and when we die it is on top of us.

Baba Farid says, "Be humble for you are made of dust."

اے فرید! خَاک یعنی مٹی نوں بُرا نہ آکھ۔ بندہ جدوں زندہ

ہوندا اے تاں ایہ مٹی اوہدے پیراں پٹھ ہوندى اے۔ جدوں

مر جاندا اے تے ایہ ای مٹی اوہدے اُتے آ ڈھیندى اے۔

اوہدے وجود نوں اپنے سینے نال لگاؤندى اے۔ اوہدا پردہ رکھدى

اے۔ مطلب ایہ کہ بندے نوں مٹی دی رِندِیا نہیں کرنی چاہی

دی ایہ روح دا لباس ہوندى اے۔

☆☆☆☆

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

کوک فریدا کوک توں جیوں راکھا جوار
جب لگ ٹانڈا نہ گرے، تب لگ کوک پکار

*kook Farida kook toon jeyoon raakhaa jawaar, jab lag
TaanDaa naa girey tab lag kook pukaar*

Shout, Farid, shout like the watchful man in the
cornfield. As long as the crop does not mature and
fall, carry on shouting.

*Baba Jee says, "Be watchful of your deeds till
the last breath."*

فرید! انج گُوک جیویں جوار دے کھیت وِچ اوہدا راکھا گُوکدا
اے۔ جیویں اوہ اپنی فصل دی حفاظت کردا اے ایویں تُوں
اپنے کردار دی حفاظت کر۔ جد تک جسم دی فصل پک کے
تیار نہیں ہو جاندی تہ تک گُوک پکار۔ مطلب اے کہ انسانی
جسم و روح دی مثال کھیت وانگ اے، جہدے وَل شہوت،
ہوس، غصہ، حرص، غرور تے تکبر، حکومت کرن، قبضہ جماؤن
دے پرندے درندے حملہ آور ہوندے رہندے نیں، بندے دا
کم اے کہ اوہ آخری عمر تک تقویٰ تے طہارتِ قلب نال
ایہناں درندیاں توں اپنے آپ نوں بچائی رکھے۔

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

ہنس اُڈر کودھرے پیا، لوک وڈارن جاء
گیہلا لوک نہ جاندا، ہنس نہ کودھرا کھاء

*hans uDDar kodhrey peyaa, lok wiDaaran jaa, geyhlaa
lok naa jaan*daa, hans naa kodhraa kha*

اُڈر: اُڈکے، اُڈاری مار کے کودھرے: اناج وڈارن: اُڈاون
گیہلا لوک: غافل لوگ کودھرا: گھٹیا قسم کا اناج (دنیا)

The swan in the course of his flight landed into a field of an inferior crop. The ignorant farmers tried to scare it away, as they did not realise that the swan does not eat such a crop.

Baba Farid says that the swan is a symbol of a saint who does not indulge in eating inferior food or who does not perform any misdeed.

ہنس اُڈدا اُڈدا اناج دے اک کھیت وچ آلتھا۔ لوکی اک دم
ایہدے ول تے کہ لہنوں اُڈاون۔ کتے ایہہ ایہناں دی فصل
نہ کھا جاوے۔ بابا جی کہندے نیں کہ غافل تے انجان لوک
نہیں جانندے کہ ہنس تاں موتیاں دی چوگ چکدا اے اوہ ایس
اناج وچ کاہدے لئی منہ مارے گا۔ ہنس توں مراد اللہ والے
نیک بندے نیں جو دنیا دے نال دل نہیں لگاندے۔

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

گُجھ نہ بُجھے، گُجھ نہ سُجھے، دُنیا گُجھی بھاء
سائیں میرے چنگا کیتا، نہیں تاں نہنھی دَجھاں ہا

*kujh naa bujhey, kujh naa sujhey, dunyaa gujhee
bhaa, saaeen merey chaNgaa keetaa, naheen taan
haNbhee dajhaaN haa.*

گُجھی بھاء: پوشیدہ اُگ نہنھی: میں وی دَجھاں: سڑ جاندا

The world is like a fire hiding in the ashes and cannot be completely understood. If God had not saved me I too would have been burnt in this fire.

"Cruelty, false love, greed and anger are four streams of fire. They who fall into them are burnt, O Nanak. Only those who cling to His feet are saved." - Guru Nanak

دُنیا چھپی ہوئی اُگ وانگ اے۔ ایہدی محبت بندے نوں ساڑ
کے سواہ کر دیندی اے۔ میاں محمد بخشؒ ہوراں دنیا نوں بچے
کھادن والی ڈین (ڈائین) نال تشبیہ دتی اے۔

اسیں دنیا نوں دریا وِچ رُڑدے کبل نال وی تشبیہ دے
سکدے آں۔ دُوروں دنیا کبل وانگ جا پدی اے پر حقیقت
وِچ ایہہ کبل نہیں بلکہ رچھ اے۔ کبل دے لالچ وِچ بندہ

لیہنوں پھڑن دا جتن کردا اے پر ایہہ بندے نوں رچھ بن
کے جھمڑ جاندی اے۔ بندہ لیہنوں چھڈنا چاہوے وی تاں نہیں
چھڈ سکدا۔ بندے دیاں لتاں قبر وچ لٹک جاون پر فیر وی دنیا
نوں دیکھ کے لیلیاں (رالاں) ٹپکدیاں نیں۔

اپنے پنجاب دے علاقہ مری وچ مداری لوک باندر پھڑن لئی
جاندے نیں۔ باندر اں دے علاقے وچ اوہ اک تنگ منہ والا
برتن یا گھڑا رکھ دیندے نیں۔ گھڑے وچ گڑ دی کھٹی
(ڈھیلا) رکھ دیندے نیں۔ آپ پرانہ ہو کے لگ چھپ
جاندے نیں۔ باندر آؤندا اے گھڑے وچ ہتھ پا کے گڑ دے
ڈھیلے نوں پھڑ لیندا اے۔ جس ویلے باندر گڑ دے ڈھیلے نوں
پھڑدا اے تاں اوہدا ہتھ بھاڈے وچ پھس جاند اے۔ تے
اوہ مداری آ کے اوہنوں پھڑ لیندے نیں۔ باندر اپنے ہتھوں
گڑ دے ڈھیلے نوں چھڈے تاں اوہدی جان خلاصی ہودے۔
پر گڑ (دنیا) لالچ اوہنوں مروا دیندی اے۔ بندہ وی باندر وانگ
اے۔ اوہ ہتھوں دنیا نوں چھڈے تاں اوہدی جان بخشی ہودے۔
اوہدے ساہ سوکھے نکلن۔

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

فریدا اٹ سرہانے، بھوئیں سون، کیڑا لڑیو ماس
کیڑیاں جگ واپرے، اکت پیاں پاس

*Farida iT sirhaaN*ey, bhoeeN sown, keeRaa laRyo
maas, ketRyaaN jug waaprey, ikat peyaaN paas*

اٹ: اینٹ بھوئیں: زمین ماس: گوشت جگ: زمانے
واپرے: بیت گئے اکت پاس: اک ای پاسے

**Baba Farid explained the situation in the grave;
a brick will be a pillow, sleep will be on the naked
land, worms will eat the flesh and ages will pass
whilst one is lying on one side.**

*Farid says, "A man, who was sleeping on a soft bed
and was scared of insects, will be absolutely helpless
in the grave where he will remain in the same
posture till dooms day."*

اے فرید! قبر وچ اٹ دا سرہانا ہوی تے ماس (گوشت) نوں
کیڑے (پچھو، سڀ بھوئیں، تے ہور ہزاراں قسم دے حشرات
لارض) کھاؤن گے۔ قبر وچ اک پاسے پیاں مدتاں لنگھ جاسن،
بے بسی دی کیفیت دا اندازہ کرن لئی ایس توں ودھ نصیحت
آموز شعر ہور کیہڑا ہوی۔ نرم وگداز بستریاں (soft beds) اُتے
نچر وانگ پلسیٹے مارن والیاں لئی بابا جی نے مقامِ عبرت دی

نشاندہی کیتی اے۔ اصل گل مُرد سادگی اُتے آ مَکدی اے۔

I believe that a simple and unassuming manner of life is best for everyone, best both for the body and the mind. Albert Einstein

Simplicity, clarity, singleness: these are the attributes that give our lives power and vividness and joy. Richard Halloway

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

فریدا کوٹھے منڈپ ماڑیاں، اُسارِ بندے بھی گئے
کوڑا سودا کر گئے گوریں آءِ پئے

*Farida ko They maNDap maaRiyaaN usaareeNdey wee
gaey, kooRaa saodaa kar gaey goreeN aa paey*

کوٹھے منڈپ: وڈیاں وڈیاں عمارتاں اُسارِ بندے: تعمیر کردے
کوڑا: جھوٹا گوریں: قبریں وچ

Farid, those who built their villas and palaces have gone. They indulged in false bargains and now they lie in their graves.

Human deeds are more important and significant than man, as man has to live for a hundred years, whereas human deeds live forever. Maxim Gorky

بندہ دُنیا وچ بڑے بڑے محل اُساردا اے۔ بڑیاں عالیشان
کوٹھیاں بناؤندا اے۔ بڑی ٹھاٹھ ہاٹھ رکھن دی خواہش کردا اے
پر بابا فرید جی لہنوں کوڑا سودا **false trade** کھندے نیں۔
لوکاں دا حق مار کے، رِشوت لے کے، منافع خوری کر کے،
عوام الناس دا خون پُوس کے، مال وچ رَلا کر کے، ڈاکہ مار

کے، مذہب دے ناں تے چندے اکٹھے کر کے لوکی مال و دولت اکٹھی کر تاں لیندے نیں۔ پر اوہناں وی اخیر بڑی ای ماڑی ہوندی اے۔ جس آل اولاد لئی بندہ ہیرا پھیریاں کردا اے جے کر اوہ کھرے علم توں آگاہی کر لوے تاں اوہ وی لعن طعن کرن لگ پیندی اے۔ ایہو جیہاں بے شمار مثالیں نیں کہ اک بندے دی حرام کاری تے حرام خوری دی وجہ توں گھر دے باقی دے جیاں اُتے وی عذاب نازل ہوندا اے۔ تے اگلے جہان وچ تاں کجھ نہ چکھو اوہ پھینٹی چڑھے گی کہ رہے ناں اللہ دا۔

سانوں ایس گل توں سبق لینا چاہی دا اے کہ دنیا وچ وڈے وڈے نمرود، فرعون تے ہامان نہیں رہے تے آس ٹس کس باغ تی موی آں۔ بڑے بڑے محلاں دے کھنڈراں نوں غور نال دیکھو تاں اوہ ایس گل دی گواہی دے رہے نیں کہ ایہہ سب ٹھاتھ ہاتھ مک جاون والے نیں۔

بہ بہ گلیاں مجلساں تے بہ بہ گئے دیوان ٹیلو پچھدا ٹھیکریے، کدھر گلیا جہان بندے نوں رب توں ہر ویلے ڈرنا چاہی دا اے تے توبہ کرنی چاہی دی اے۔ بندہ کس قدر کمزور تے بے بس اے ایس گل دا اندازہ کرن لئی اوہ اپنے بزرگاں دی آخری عمر تے اوہناں دی موت ول دھیان کرے کہ جے اوہ نہیں رہے

تاں ایہہ تیس مار خان کیوں کر رہی۔ ایہہ دنیا گُوڑ پِارا
اے۔ ایہدے نال دل نہ لایا جے۔

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

فریدا تنہاں مُکھ ڈراوُنے، جہناں وِساریو ناوُن
اتھے دُکھ گھنیرے آ، اگے ٹھور نہ ٹھاوُن

*Farida tinhaaN mukh daraaN*ey, jehnaaN wisaaryaa
naaN, eythey dukh ghaneyrey aa, aggey Thor naa
Thaaon*

تنہاں: اوہناں مُکھ: چہرے وِساریو: بھلا دتا
گھنیرے: زیادہ، چوکھے ٹھور: ٹھکانہ، تھاں

**Farid, the faces of those who have forgotten
the Name are horrible. Here they have many sorrows
and in the hereafter they have neither a home nor a
house.**

جہناں رُب دا نام وِساریا اوہناں لئی نہ ایس جہان وِچ تے نہ
ای اگلے جہان وِچ کوئی تھاں ٹکانہ اے۔ بندے دا کم اے
کہ اتھے دی زندگی دے مڑیاں دی خاطر اپنی عاقبت خراب نہ
کرے تے دولت دی ہوس توں بچے۔ ہر ویلے رب دی مخلوق
دے لئی بھلیائی دے کماں وِچ رُجھیا رہوے۔ حی اللفلاح تے
حی المصلح دا مطلب وی ایہہ ای اے کہ رب دی مخلوق دی
فلاح تے رب دی مخلوق دی اصلاح لئی اپنے آپ نوں وقف

رکھے۔ ایہہ ای اصل عبادت اے تے ایہہ اصل زندگی۔

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

فریدا بُرے دا بھلا کر، غصہ من نہ ہنڈھاء
دیہی روگ نہ لگ ای، پلے سبھ کجھ پاء

*Farida burey daa bhalaa kar, ghussaa man naa
haNDhaa, deyhee rog naa lag ee, palley sabh kujh paa*

Farid! Return good for the evil you receive, don't drive (your) heart with anger. So that later your body may not suffer pain, and you could achieve everything.

Holding on to anger is like grasping a hot coal with the intent of throwing it at someone else; you are the one getting burnt.

Buddha

No one else "makes us angry". We make ourselves angry when we surrender control of our attitude. What someone else may have done is irrelevant. We choose, not they. They merely put our attitude to a test.

Jim Rohn

The best portion of a good man's life is his little, nameless unremembered acts of kindness and of love. **Wordsworth**

Three things in human life are important. The first is to be kind. The second is to be kind. And the third is to be kind.

Henry James

"If you are patient in one moment of anger, you will escape a hundred days of sorrow." **Chinese Proverb**

Forgive, forget. Bear with the faults of others as you would have them bear with yours. Be patient and understanding. Life is too short to be vengeful or malicious.--Phillips Brooks

بابا جی غصے اُتے قابو پاؤن دا درس دے رہے نیں۔
 کہندے نیں کہ جو تیرے نال برائی کرے یا تینوں
 تکلیف پہنچائے تُوں اوہدے نال وی بھلا کر، تے اپنے
 آپ نوں غصے دی اگ توں بچا۔

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

صبر اندر صابری، تن ایویں جالین

ہون نجیک خدادے، بھیت نہ کسے دین

sabar under saabree, tan eeveyN jaaleyN, hon
 najeek Khudaa de, bheytt na kisey deyn**

صابری: صبر کرن والے جالین: سڑن نجیک: نزدیک
 بھیت: راز

**The patients tolerate with patience and mortify their
 bodies. They become near to God but they do not
 disclose their secrets to any one.**

صابر لوک عشق دی اگ وِچ اپنے آپ نوں ساڑدے نیں۔
 تے قرب الہی حاصل کردے نیں۔ اللہ والے اپنا بھید کسے
 نوں نہیں دسدے۔

اللہ والے ہر معاملے وِچ صبر دی ڈور ہتھ پکڑی رکھدے

نیں۔ تے ہر مشکل مصیبت وچ وی رب دی رضا وچ مست
رہندے نیں۔ کسے نال گلہ شکوہ نہیں کردے۔

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 1175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

کلر کیری چھپڑی، آء اُلتھے ہنچھ

چچو بوڑن نہ پیون، اڈن سندی ڈنچھ

*kalar keeree chhapRee, aa ulathey hanj, chunjo
boRan naa peevan, uDan sandee Danjh*

کلر: نمک، تھور، کھار کیری: دی اُلتھے: اترے ہنچھ: ہنس

بوڑن: ڈوبن سندی: دی ڈنچھ: نہ ختم ہون والی پیاس

**The swans have come down to the little pond of
saline water. Neither they dip their beaks nor they
drink; rather, they are eager to fly away.**

*Baba jee says that for the saints or virtuous people
(swans), this world-is like a pond of saline water.*

دُنیا دی مثال اِنج ای اے جیویں تیزابی چھپڑی یا جوہڑ اے۔

ہنس توں مراد اللہ والے نیں جو ایس دنیا تہی دل نہیں

لاؤندے۔ اوہ ایس چھپڑی دے دندے آؤندے نیں۔ پر نہ

ای تاں لہوں منہ لاؤندے نیں تے نہ ای ایہدی جڑیں

رکھدے نہیں۔ ایہ اپنے آپ نوں ایہدے توں بچا کے رکھدے
 نہیں۔ اوہ تاں ایہہ اڈیک لائی بیٹھے نہیں کہ ایس دنیا توں
 کدوں اوہناں دی اڈاری وِجے۔ اوہ مردار دُنیا توں دور بچ
 کے رہندے نہیں۔ صوفی بابے ایس گل نوں چنگی طرح سمجھدے
 نہیں کہ ایہہ دنیاوی مال و دولت سب دھوکھا اے۔ سراب اے۔

☆☆ بابا فرید جی گنج شکر 175 A.D.-1265 A.D. ☆☆

چل چل گیاں پنکھیاں، جہناں وسائے تل
 فریدا سر بھریا بھی چلسی، ٹہکے کنول اِکل

chal chal geyaaN paNkhiyaaN, jehnaaN wasaaey tal,
Farida sar bharyaa bhee chalsee, Tehkey kaNwal ikal

پنکھیاں: پنچھی، پرندے تل: علاقہ، تلاء: سر: تلاء،

تالاب (دنیا)

The birds (worldly men) who occupied the pond
 (world) have flown away . Farid, the pond will also
 become dry one day but the Lotus flower (the Lord)
 will still be swinging there, all alone forever.

تلاء: پنچھیاں (پرندیاں) نال بھریا سی۔ رَج رونق سی۔ فیر

واری واری سارے پرندے اُڑ گئے۔ بابا فرید جی دنیا نوں تلاء
 نال تشیہ دے رے نیں۔ تے پنچھیاں نوں انساناں دے
 نال۔ ایہ سب جہان فانی اے۔ ہر شے فنا ہو ویسی۔ صرف
 حق سچ ای قائم دائم رہوے گا۔

A pond is a symbol for the world or large houses and
 palaces. The pond can also be called the ocean of wishes.
*The Lotus flower is the most prominent symbol related to
 creation and regeneration in Egyptian, Biblical, Classical,
 European, Indian, and theosophical literature.*

سدا رہے ناں ربّ دا

**An insincere and evil friend is more to be feared than a wild
 beast; a wild beast may wound your body, but an evil friend will
 hurt your mind (soul). Buddha (B.C. 568-488)**

**Spirituality should be able to guide people about the essence,
 which is contentment, self-discipline, caring sharing,
 forgiveness, and tolerance. Dalai Lama**

Final words: Avoid showiness in dress, living, vehicles.
 Avoid loudness in speech. The desire to impress others
 through speech or action is a mental disease.

*Appreciate and respect the Power of the Word (speech);
 never misuse this power by swearing, vulgarity, lying and
 deceit, falsifying another's statement, nor destroying the
 reputation of others. These are all sins.*

Message of love and tolerance

written by Syed Qamar Abbas

The News, Wednesday, November 17, 2004

Prof. Saeed has translated and explained selected works of five Punjabi mystic poets in five separate small books. These poets exercise great influence over a large number of people of this region. The message these poets conveyed in their poetry call for end to hypocrisy in religion rituals and condemnation of terrorism and tyranny in any form.

These mystic poets, also called Sufis or saints, advocated that the people should always remember their creator in their hearts. The true love with God, according to them, was must for salvation in the next world.

For example Waris Shah says:

وارث شاہ کسے دا بُرا کیئا جا گور اندر پچھتاسیا نی

Waris Shah kisey da buraa keetaa,

jaa gor aNdar paCHtaasiyaa nee.

Waris Shah! If you hurt anyone in your life, you will repent that in action in your grave.

Mian Mohammad Bakhsh says:

کچھ وَساہ نہ ساہ آئے دا مان کہیا فیر کرنا

جس جُتے نوں چھنڈ چھنڈ رکھیں، خاک اندر وَنَج دھرنا

kujh wasaah naa saah aaey da, maaN* kehya feyr karnaa

jis jussey noon CHaND CHaND rakheyN, khaak aNdar waNj dharnaa.

Do not be proud because the breath may or may not come.
(Temporal life is short and uncertain.) The body, which you

keep clean from the dust, ultimately has to return to the dust. Although Sufis concept of union with God and the ecstatic ways some of them adopted to achieve this objective were rejected by many Muslim scholars, their message to enjoin the good and spurn the evil was well received by the people of all religions.

And this message of unholding the rights and resisting the wrong is the focus of five small books containing selected works Bulleh Shah, Waris Shah, Baba Farid, Shah Hussain and Mian Mohammad Bakhsh. These books are published under the series Great Sufi Wisdom.

It is difficult for Punjabies themselves to understand the work of some of the old Punjabi poets. Prof. Saeed has first transliterated the couplets and then done easy to understand translation in the English language. He has also given explanation of most of the couplets somewhere in English and somewhere in simple Punjabi. The reader can understand well what the poet wants to say.

The book reading is not as popular among Pakistanis as it should have been. One main reason for lack of interest in reading is high prices of books. Prof. Saeed, however, is giving paper back edition of five books in Rs. 110, that is a very reasonable price.

These small books, result of the commitment and hard work of Prof. Saeed, introduce the rich Punjabi literature to the world. Any person with a little command over the English language can benefit himself from the works of the great Punjabi poets.

Prof. Saeed believes that in present times when terrorism, sectarianism and hatred are rampant in our society. It is all the more necessary to spread the message of Punjabi Sufi poets, who spend their lives disseminating love, peace, tolerance and simplicity.

Prof. Saeed Ahmad seems to remind readers that the sages motivate people to apply their minds to understand human values, what is good for the refinement of their mind and character, and what is beneficial for them, their community and their society.

Sajid Abbas *The Nation*, 01.04.04

There is a pristine naivete about Punjabi poetry that makes it at once endearing and coy. Like the land of the five rivers itself, the language also greets you with open arms.....

The two books in paperback by Saeed Ahmad give a taste of that pristine wisdom that reaches out to everyone who understands the language without requiring the reader or the listener to have any prior knowledge. This is because Punjabi poetry has remained very much a public domain where social and economic classes merge and mingle to share a cultural richness. In the books under review, the compiler has translated the selected verses into English with a painstaking earnestness, which at times sits heavily on the mind. But this perhaps has to do with his complete devotion to the two men of letters whom he regards as two great sufis poets. That said, the books, by and large, offer fairly representative collections of the two poets' verses.

So for all those who like to listen to good Punjabi poetry, these books offer just the right flavour. Welcome to Saeed Ahmad's rendezvous; and no, you don't have to come carrying your head on the palm to be in good company here.

Murtaza Razvi, *Dawn*, 15.06.2003

Saeed Ahmad has translated selected poetry of some Punjabi Sufi poets into English and published them in the form of separate books under the general title of Great Sufi Wisdom. He has so far brought out such books on Baba Farid, Shah Hussain, Bulleh Shah, Waris Shah and Mian Mohammad Bakhsh. These books are well received in Pakistan as well as the outside world. In fact, they have attracted a number of foreign scholars who are interested in Sufism and Islamic spiritual teachings.

.....

Saeed Ahmad has undertaken this project with the belief that Bulleh Shah's poetry can go a long way in bringing about a big change in our part of the world where unfortunately we are used to magnifying differences and have hindered our own progress as a result

Kazy Javed, *The News*, 05.09.2004

"Punjabi is, indeed, the biggest language of Pakistan so its spoken form is not threatened. But the written form is almost dead. Only some writers and activists - like Saeed Farani's series of writings on the classical Punjabi poets - keep the literary language alive."

Dr. Tariq Rehman, *The News*, 11.06.2004

Saeed Farani published two more books, *Baba Farid* and *Saiful Maluk*, in his Great Sufi Wisdom series. Including his first book, *Waris Shah*, 16,000 copies of these books have been published and sold, which is another indication of the growing interest in Punjabi language and literature.

Safir Rammah, *Dawn*, 15.02.03

Some Great Quotes

The superior man thinks always of virtue; the common man thinks of comfort. Confucius

The happy people are those who are producing something.
The bored people are those who are consuming much and
producing nothing. William Ralph

The happiness is not attained through self-gratification,
but through fidelity to a worthy purpose. Helen Keller

The true meaning of life is to plant trees under whose shade
you do not expect to sit. Nelson Henderson

GREAT SUFI WISDOM

BABA FARID

Prof. Saeed Ahmad

بابا فرید گنج شکرؒ دی عظیم صوفی دانش

فریدا خاک نہ بندھے خاکو جڈ نہ کوئے
چیونڈیاں پھراں تلے، مویاں اُپر ہوئے

فریدا میں بھلا وا پگ دا، مَت میلی ہو جائے
گیہلا رُوح نہ جاڈی، سر بھی مٹی کھاء

فریدا کالے مینڈے کپڑے، کالا مینڈا ویس
گناہیں بھریا میں پھراں، لوک کہن درویش

فریدا میں جاتا دُکھ مجھ کوں دُکھ سمٹھا ایہہ جگ
اُچے چڑھ کے دیکھیا، تاں گھر گھر ایہا اگ

روٹی میری کاٹھ دی، لاوٹن میری بھٹکھ
چہناں کھاہدی چو پڑی گھنے سہن گے دُکھ

